



**ព្រះរាជក្រម**

យើង

នស/រកម/០១១២/០០២

**ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី**

**សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ**  
**ខេមរាសីហនុ សម្តេចហោរកាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា**

<b>លេខ</b>	១១៣
	ថ្ងៃទី០៧/ខែ១២/ឆ្នាំ២០១២
<b>បញ្ជូនទៅ</b>	ស.រ.ក. ប្រទេសកម្ពុជា

**ខេមរាសីហនុ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី**

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៨ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

**ប្រកាសឱ្យប្រើ**

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើអនុសញ្ញា ស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១១ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គលើកទី១០ នីតិកាលទី២ ដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ ៖



**ច្បាប់  
ស្តីពី  
ការអនុម័តយល់ព្រមលើអនុសញ្ញាស្តីពីពាណិជ្ជកម្ម  
អន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ និង រុក្ខជាតិព្រៃ  
ដែលកំពុងខ្វះគ្រោះថ្នាក់**

**មាត្រា ១.-**

អនុម័តយល់ព្រមលើអនុសញ្ញាស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃ ដែលកំពុងខ្វះគ្រោះថ្នាក់ ដែលបានធ្វើនៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន សហរដ្ឋអាមេរិក នាថ្ងៃទី ០៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៧៣ ហើយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានសុំចូលជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ នៅថ្ងៃទី ១០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៧ និងបានក្លាយជាសមាជិកពេញសិទ្ធិទី ១៤០ កាលពីថ្ងៃទី ០២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

**មាត្រា ២.-**

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងថ្ងៃទី ០២ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២

៣៧៧.១២០១.០០២

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ  
នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ  
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ  
នាយករដ្ឋមន្ត្រី  
ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន  
បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន  
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ  
ហត្ថលេខា  
ច័ន្ទ សារុន

៣៧៧.១២០១.០០២  
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១២  
អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល  
  
សយ សុខា

២២៤

<b>គ ៣</b>	
<b>ច្បាប់</b>	លេខ.....
៧	ថ្ងៃ ១៤ ខែ ១៩៧៦

**ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា**  
**ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ**



**អនុសញ្ញា ស្តីពីការណាត់កម្មវិធីជាតិលើប្រភេទសត្វ**  
**និងរុក្ខជាតិព្រៃដែលកំពុងទទួលបានគ្រោះថ្នាក់**

បានចុះហត្ថលេខានៅរដ្ឋបាលខ្ពស់ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៧៣

បានធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា១១ នៅទីក្រុងប៉ោយប៉ែន ថ្ងៃទី ២២ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៧៩

**ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ**

អត្ថបទអនុសញ្ញា

មាតិកា

មាត្រា ១	និយមន័យ -----	១
មាត្រា ២	គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន-----	៣
មាត្រា ៣	បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I -----	៤
មាត្រា ៤	បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ II -----	៥
មាត្រា ៥	បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ III -----	៧
មាត្រា ៦	លិខិតអនុញ្ញាត និងវិញ្ញាបនបត្រ-----	៨
មាត្រា ៧	អញ្ញត្រកម្ម និងបទប្បញ្ញត្តិពិសេសទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម -----	៩
មាត្រា ៨	វិធានការដែលត្រូវប្រកាន់យកដោយភាគីជាសមាជិក -----	១១
មាត្រា ៩	អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង និងអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រ-----	១៣
មាត្រា ១០	ពាណិជ្ជកម្មជាមួយរដ្ឋដែលមិនមែនជាភាគីនៃអនុសញ្ញា -----	១៤
មាត្រា ១១	សន្និសីទពេញអង្គនៃភាគីជាសមាជិក -----	១៤
មាត្រា ១២	លេខាធិការដ្ឋាន -----	១៥
មាត្រា ១៣	វិធានការអន្តរជាតិ-----	១៦
មាត្រា ១៤	ឥទ្ធិពលទៅលើច្បាប់ក្នុងប្រទេសនិងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ -----	១៧
មាត្រា ១៥	វិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ I និង II -----	១៩
មាត្រា ១៦	វិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ III -----	២១
មាត្រា ១៧	វិសោធនកម្មអនុសញ្ញា -----	២២
មាត្រា ១៨	ការដោះស្រាយទំនាស់ -----	២៣
មាត្រា ១៩	ការចុះហត្ថលេខា-----	២៣
មាត្រា ២០	ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម -----	២៤
មាត្រា ២១	ការសុំចូលជាសមាជិក-----	២៤
មាត្រា ២២	ការចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញា-----	២៤
មាត្រា ២៣	ការទទួលយកអនុសញ្ញាដោយមានធ្វើខ ដាក់លក្ខខណ្ឌ -----	២៤
មាត្រា ២៤	ការសុំលាលែងចេញពីសមាជិកភាព-----	២៥
មាត្រា ២៥	ការតម្កល់ឯកសារ-----	២៥

# អនុសញ្ញា ស្តីពី ពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃដែលកំពុងទទេគ្រោះថ្នាក់

បានចុះហត្ថលេខានៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន នាថ្ងៃទី ០៣ ខែមីនា ឆ្នាំ ១៩៧៣  
បានធ្វើវិសោធនកម្មនៅទីក្រុងប៉ារីស នាថ្ងៃទី ២២ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៧៥

## រដ្ឋហត្ថលេខីទាំងអស់នៃអនុសញ្ញា

- ដោយទទួលស្គាល់ថាសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃ តាមសោកណភាព និងប្រភេទប្លែកៗគ្នារបស់ វាគឺជាផ្នែកមួយមិនអាចជំនួសបាននៃប្រព័ន្ធធម្មជាតិរបស់ផែនដីដែលត្រូវតែការពារ សម្រាប់មនុស្សជំនាន់នេះ និងជំនាន់ក្រោយ
- ដោយមានស្មារតីភ្ញាក់រលឹកចំពោះតម្លៃដែលកាន់តែកើនឡើងជានិច្ចយោងតាមទស្សនៈ ពាក់ព័ន្ធនឹងសោកណភាព វិទ្យាសាស្ត្រ វប្បធម៌ ការកំសាន្ត និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់សត្វ និង រុក្ខជាតិព្រៃ
- ដោយទទួលស្គាល់ថាប្រជាពលរដ្ឋ និងរដ្ឋ គឺជាអ្នកការពារដ៏ប្រសើរបំផុតនូវសត្វ និង រុក្ខជាតិព្រៃរបស់ខ្លួន
- ដោយទទួលស្គាល់ជាបន្ថែមថាកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ គឺជាការចាំបាច់ និងសំខាន់ បំផុត ដើម្បីការពារនូវប្រភេទខ្លះនៃសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃ ប្រឆាំងនឹងការធ្វើអាជីវកម្ម ហួសកម្រិតតាមរយៈការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ
- ដោយជឿជាក់នូវភាពបន្ទាន់នៃការចាត់វិធានការសមស្របដើម្បីបញ្ចប់បញ្ហានេះ បាន ព្រមព្រៀងគ្នាដូចខាងក្រោម ៖

### មាត្រា ១ និយមន័យ

សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុសញ្ញានេះ លើកលែងតែមានចែងក្នុងបញ្ញត្តិផ្សេង វាក្យសព្ទខាង ក្រោមមានអត្ថន័យដូចតទៅ ៖

ក- "ប្រភេទ" (Species) : សំដៅដល់ប្រភេទ អនុប្រភេទ ឬពពួកសត្វនិងរុក្ខជាតិផ្សេងទៀតដែល

មាននៅក្នុងភូមិសាស្ត្រណាមួយ។

ខ- " សំណាក " (Specimen) : សំដៅដល់ ៖

១- សត្វ ឬរុក្ខជាតិមួយ ដែលនៅរស់ ឬស្លាប់ទៅហើយក៏ដោយ ។

២- ក្នុងករណីជាសត្វ : សម្រាប់ប្រភេទដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I និង II គឺជាផ្នែកណាមួយ ដែលអាចសម្គាល់បានជាបំណែកកែច្នៃពេញពីផ្នែកនៃប្រភេទសត្វនោះ ។ សម្រាប់ប្រភេទ ដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ III គឺជាផ្នែកណាមួយដែលអាចសម្គាល់បានជាបំណែកដែល ពេញពីផ្នែកដែលបានកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ III ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណាកទាំងនោះ ។ និង

៣- ក្នុងករណីជារុក្ខជាតិ : សម្រាប់ប្រភេទដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I គឺជាផ្នែកណាមួយដែល អាចសម្គាល់បាន ឬជាបំណែកពេញពីផ្នែកនៃរុក្ខជាតិនោះ។ សម្រាប់ប្រភេទដែលកំណត់ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ II និង III គឺជាផ្នែកណាមួយដែលអាចសម្គាល់បាន ឬជាបំណែកពេញពី ផ្នែកនៃប្រភេទរុក្ខជាតិ ដែលបានចុះក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ II និង III ពាក់ព័ន្ធនឹងសំណាកទាំង នោះ។

គ- " ពាណិជ្ជកម្ម " (Trade) : សំដៅដល់ការនាំចេញ ការនាំចេញបន្ត ការនាំចូល និងការនាំមកពី សមុទ្រ ។

ឃ- " ការនាំចេញបន្ត " (Re-export) : សំដៅដល់ការនាំចេញនូវសំណាកប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃ ដែលបាននាំចូលពីពេលមុន ។

ង- " ការនាំមកពីសមុទ្រ " (Introduction from the sea) : សំដៅដល់ការដឹកជញ្ជូនចូលមកក្នុងដែនសីមា នៃរដ្ឋមួយនូវសំណាកនៃប្រភេទមួយ ដែលបានយកចេញពីដែនសមុទ្រដែលមិនស្ថិតនៅក្រោម យុត្តាធិការរបស់រដ្ឋណាមួយ ។

ច- " អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រ " (Scientific Authority) : សំដៅដល់អាជ្ញាធរជាតិ ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ ដែល បង្កើតឡើងដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៩ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

ឆ- " អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង " (Management Authority) : សំដៅដល់អាជ្ញាធរជាតិផ្នែកគ្រប់គ្រងដែល បង្កើតឡើងដោយអនុលោមតាមមាត្រា ៩ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

ជ- " ភាគី " (Party) : សំដៅដល់រដ្ឋ ដែលបទប្បញ្ញត្តិរបស់អនុសញ្ញានេះ បានចូលជាធរមានរួច ហើយ។

**មាត្រា ២**  
**គោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន**

១- ឧបសម្ព័ន្ធ I ត្រូវរាប់បញ្ចូលគ្រប់ប្រភេទ ដែលបានទទួលរងនូវការគំរាមកំហែងឈានទៅរកការវិនាសផុតពូជ ឬអាចទទួលការប៉ះពាល់ ដោយសារការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ។ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃទាំងនេះ ត្រូវស្ថិតក្រោមបទប្បញ្ញត្តិយ៉ាងតឹងរឹងជាពិសេស ដើម្បីកុំឲ្យមានការរងគ្រោះថ្នាក់បន្ថែមទៀត ដល់ការរស់រានមានជីវិតនៅបន្តទៅទៀតរបស់ពួកវា ហើយក៏ត្រូវបានអនុញ្ញាតតែក្នុងកាលៈទេសៈពិសេសប៉ុណ្ណោះ ។

២- ឧបសម្ព័ន្ធ II រួមមាន ៖

ក- គ្រប់ប្រភេទសត្វ ឬរុក្ខជាតិព្រៃ ដែលទោះបីជាបច្ចុប្បន្នពុំទាន់ទទួលរងនូវការគំរាមកំហែងឈានទៅរកការវិនាសផុតពូជក៏ដោយ ប៉ុន្តែអាចនឹងឈានទៅរកការវិនាសផុតពូជនៅពេលអនាគត ប្រសិនបើការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើសំណាកនៃប្រភេទទាំងនោះមិនបានដាក់ឲ្យស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិយ៉ាងតឹងរឹង ដើម្បីជៀសវាងពីការប្រើប្រាស់មិនសមស្របជាមួយនឹងការរស់រានមានជីវិតនៅបន្តទៅទៀតរបស់ពួកវា និង

ខ- ប្រភេទផ្សេងទៀតដែលត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិមួយ ដើម្បីកំណត់ថាពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទមួយចំនួនដូចមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌ (ក) នៃកថាខណ្ឌនេះ អាចយកមកដាក់នូវក្រោមការត្រួតពិនិត្យដោយមានប្រសិទ្ធភាព ។

៣- ឧបសម្ព័ន្ធ III ត្រូវរាប់បញ្ចូលនូវគ្រប់ប្រភេទដែលភាគីជាសមាជិកណាមួយវិនិច្ឆ័យឃើញថាត្រូវដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃដែនសមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួនសម្រាប់គោលបំណងបង្ការទប់ស្កាត់ឬរឹតបន្តឹងការធ្វើអាជីវកម្មហើយដែលត្រូវការកិច្ចសហប្រតិបត្តិការពិភពដទៃទៀត ក្នុងការត្រួតពិនិត្យការធ្វើពាណិជ្ជកម្មប្រភេទនោះ ។

៤- ភាគីទាំងអស់មិនត្រូវចេញការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើបណ្តាសំណាកនៃប្រភេទទាំងឡាយដែលបានចុះក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III លើកលែងតែបានការអនុញ្ញាតដែលអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ ។

**មាត្រា ៣**

**បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទតូចឧបសម្ព័ន្ធ ។**

១- ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ នៃមាត្រានេះ ។

២- ការនាំចេញសំណាកនៃប្រភេទមួយដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញ ជាមុននូវលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ ។ លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញត្រូវបានផ្តល់ជូនក្រោយពីបាន បំពេញរួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌដូច ខាងក្រោម ៖

- ក- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្ររបស់រដ្ឋនាំចេញបានផ្តល់យោបល់ថា ការនាំចេញនឹងមិនធ្វើឱ្យខូចខាត ដល់ការរស់រានមានជីវិតនៃប្រភេទនោះ បន្តទៅទៀតឡើយ ។
- ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញយល់ព្រមថា សំណាកមិនត្រូវបានទទួល ឬបានមក ដោយផ្ទុយនឹងច្បាប់សម្រាប់ការពារសត្វ និងរុក្ខជាតិទាំងឡាយរបស់រដ្ឋ ។
- គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញយល់ព្រមថា គ្រប់សំណាកនៅរស់នឹងទទួលបានការរៀប ចំនិងដឹកជញ្ជូនដែលកាត់បន្ថយហានិភ័យនាំឱ្យបង្ករបួស ធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការប្រព្រឹត្ត យ៉ាងឃោរឃៅ និង
- ឃ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញទទួលយល់ព្រមថា លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូលត្រូវបានផ្តល់ ចំពោះសំណាកដែលបានស្នើសុំនោះរួចហើយ ។

៣- ការនាំចូលសំណាកនៃប្រភេទដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញជា មុននូវលិខិតអនុញ្ញាតនាំចូល និងលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ ឬវិញ្ញាបនបត្រនាំចេញបន្ត ។ លិខិត អនុញ្ញាតនាំចូលនឹងត្រូវបានផ្តល់ជូនក្រោយពីបានបំពេញរួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

- ក- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រនៃរដ្ឋនាំចូលបានផ្តល់យោបល់ថា គោលបំណងនៃការនាំចូលនេះនឹង មិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការបន្តរស់រានមានជីវិតនៃប្រភេទពាក់ព័ន្ធនោះឡើយ ។
- ខ- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រនៃរដ្ឋនាំចូលបានយល់ព្រមថា អ្នកទទួលដែលបានធ្វើសំណើសុំមាន មធ្យោបាយ ដើម្បីផ្តល់ជម្រក និងថែរក្សាសំណាករស់នោះដោយសមរម្យ ។
- គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចូលបានបញ្ជាក់ជាវិជ្ជមានថា សំណាកនៃប្រភេទដែលបានស្នើសុំ នាំចូលនោះ មិនមែនសម្រាប់បម្រើឱ្យគោលបំណងជាចម្បងធ្វើពាណិជ្ជកម្មទេ ។



៤- ការនាំចេញបន្តលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញជាមុននូវវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការនាំចេញបន្ត ។ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ការនាំចេញបន្ត ត្រូវបានផ្តល់ជូនក្រោយពីបានបំពេញរួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

- ក- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញបន្តបានបញ្ជាក់ថា សំណាកនៃប្រភេទនោះ ត្រូវបាននាំចូលមកក្នុងរដ្ឋនោះ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ ។
- ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញបន្ត បានបញ្ជាក់ថា គ្រប់សំណាករស់នឹងទទួលបានការរៀបចំ និងដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួស ធ្វើឱ្យខូចសុខភាពឬការប្រព្រឹត្តយ៉ាងឃោរឃៅ និង
- គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញបន្តបានបញ្ជាក់ថា លិខិតអនុញ្ញាតនាំចូលត្រូវបានផ្តល់ឱ្យសម្រាប់សំណាករស់នោះរួចហើយ ។

៥- ការនាំមកពីសមុទ្រនូវសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ត្រូវមានវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចូលជាមុន ។ វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ត្រូវបានផ្តល់ជូនក្រោយពីបានបំពេញរួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

- ក- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រនៃរដ្ឋនាំចូលបានផ្តល់ព័ត៌មានថា ការនាំចូលនេះមិនបានធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ការរស់រានមានជីវិតបន្តទៅទៀតនៃប្រភេទនោះឡើយ ។
- ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចូលបានបញ្ជាក់ថា អ្នកទទួលដែលបានធ្វើសំណើសុំការនាំចូលមានមធ្យោបាយសមស្របដើម្បីផ្តល់ជម្រក និងថែរក្សាសំណាករស់នោះដោយសមរម្យ ។
- គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចូលបានបញ្ជាក់ថា សំណាករស់នៃប្រភេទដែលបានស្នើសុំនាំចូលនោះ មិនមែនសម្រាប់បម្រើឱ្យគោលបំណងជាចម្បងនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មឡើយ។

**មាត្រា ៤**

**បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ॥**

- ១- ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ॥ ត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ។
- ២- ការនាំចេញសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ॥ ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញជាមុននូវលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ ។ លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញត្រូវបានផ្តល់ជូនក្រោយពីបានបំពេញរួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌ

ដូចខាងក្រោម ៖

- ក- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រនៃរដ្ឋនាំចេញបានផ្តល់ព័ត៌មានថា ការនាំចេញនេះមិនធ្វើឱ្យខូចខាត ដល់ការរស់រានមានជីវិតបន្តទៅទៀតនៃប្រភេទទាំងនេះឡើយ ។
- ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញបានបញ្ជាក់ថា សំណាកមិនត្រូវទទួលបាន ដោយផ្ទុយច្បាប់ សម្រាប់ការការពារសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃទាំងឡាយរបស់រដ្ឋ និង
- គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញបានបញ្ជាក់ថា គ្រប់សំណាករស់នឹងទទួលបានការរៀប ចំ និងដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួស ធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការ ប្រព្រឹត្តយ៉ាងឃោរឃៅ ។
- ៣- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រនៃភាគីនីមួយៗ ត្រូវតាមដានត្រួតពិនិត្យ ទាំងការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតនាំ ចេញនៃសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ និងការនាំចេញជាក់ស្តែងនៃសំណាកនោះ ។ នៅ ពេលណាដែលអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្របានរកឃើញថា ការនាំចេញនូវសំណាកនៃប្រភេទណាមួយ គួរតែធ្វើការកំណត់ដើម្បីថែរក្សាប្រភេទនោះឱ្យស្ថិតនៅក្នុងកំរិតចន្លោះសមស្របជាមួយនឹងតួនាទី របស់វា ក្នុងប្រព័ន្ធមជ្ឈដ្ឋានដែលវារស់នៅ និងប្រសើរជាងការនាំយកប្រភេទនោះទៅចុះក្នុងឧប សម្ព័ន្ធ ។ របស់អនុសញ្ញានេះ អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រត្រូវផ្តល់យោបល់ដល់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនូវវិធាន ការសមស្រប ដើម្បីដាក់កំហិតលើការផ្តល់លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញសំណាកនៃប្រភេទនោះ ។
- ៤- ការនាំចូលសំណាកនៃប្រភេទមួយក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ត្រូវទាមទារឱ្យបង្ហាញជាមុននូវលិខិត អនុញ្ញាតនាំចេញ ឬវិញ្ញាបនបត្រនាំចេញបន្ត មុននឹងធ្វើការនាំចូល ។
- ៥- ការនាំចេញបន្តសំណាកនៃប្រភេទណាមួយក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញជា មុននូវវិញ្ញាបនបត្រនាំចេញបន្ត។ វិញ្ញាបនបត្រនាំចេញបន្ត ត្រូវបានផ្តល់ជូនក្រោយពីបានបំពេញ រួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

- ក- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញបន្តបានបញ្ជាក់ថា សំណាកនៃប្រភេទត្រូវបាននាំចូលមកក្នុង រដ្ឋនេះ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ និង
- ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញបន្តត្រូវបញ្ជាក់ថា គ្រប់សំណាករស់នឹងទទួលបានការរៀប ចំ និងដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួស ធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការ ប្រព្រឹត្តយ៉ាងឃោរឃៅ ។

៦- ការនាំមកពីសមុទ្រនូវសំណាកនៃប្រភេទដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ចាំបាច់ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញជាមុន នូវវិញ្ញាបនបត្រចេញដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចូលនោះ ។ វិញ្ញាបនបត្រ នាំមកពីសមុទ្រត្រូវបានផ្តល់ជូន ក្រោយពីបានបំពេញរួចរាល់នូវលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

ក- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រនៃរដ្ឋនាំចូលបានផ្តល់ព័ត៌មានថា ការនាំចូលនោះមិនធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ ការរស់រានមានជីវិតបន្តទៅទៀតនៃប្រភេទនោះឡើយ ។

ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចូលត្រូវបញ្ជាក់ថាគ្រប់សំណាករស់ នឹងទទួលបានការរៀប ចំនិងដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួសធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការ ប្រព្រឹត្តយ៉ាងឃោរឃៅ ។

៧- វិញ្ញាបនបត្រដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី ៦ នៃមាត្រានេះ អាចផ្តល់ជូនបានដោយផ្អែកលើការ ផ្តល់យោបល់របស់អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រ បន្ទាប់ពីមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរវិទ្យា- សាស្ត្រជាតិ ឬអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រអន្តរជាតិពេលណាសមស្រប ដោយមិនត្រូវចំណាយពេល វេលាឱ្យលើសពីមួយឆ្នាំឡើយ សម្រាប់គ្រប់សំណាកទាំងអស់ដែលត្រូវនាំចូលក្នុងរយៈពេល នោះ ។

**មាត្រា ៥**

**បញ្ញត្តិសម្រាប់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ។**

១- ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិ នៃមាត្រានេះ ។

២- ការនាំចេញសំណាកនៃប្រភេទណាមួយដែលកំណត់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ពីរដ្ឋមួយដែលបានស្នើ សុំដាក់បញ្ចូលប្រភេទនេះទៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ត្រូវទាមទារឱ្យផ្តល់ និងបង្ហាញជាមុននូវលិខិត អនុញ្ញាតនាំចេញ ។ លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញត្រូវបានផ្តល់ជូន ក្រោយពីបានបំពេញរួចរាល់នូវ លក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម ៖

ក- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញត្រូវបញ្ជាក់ថា សំណាកមិនត្រូវទទួល បានដោយផ្ទុយនឹង ច្បាប់សម្រាប់ការពារសត្វនិងរុក្ខជាតិព្រៃទាំងឡាយរបស់រដ្ឋ និង

ខ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចេញត្រូវបញ្ជាក់ថា គ្រប់សំណាករស់នឹងទទួលបានការរៀប

ចំនឹងដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួស ធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការប្រព្រឹត្តយ៉ាងឃោរឃៅ ។

៣- ការនាំចូលសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ III ត្រូវបង្ហាញវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ប្រភពដើមជាមុនលើកលែងតែករណីដែលត្រូវអនុវត្តបញ្ញត្តិក្នុងកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រានេះ ។ ចំពោះការនាំចូលមកពីរដ្ឋដែលបានសុំចុះបញ្ជីប្រភេទនោះទៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ III ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញពីរដ្ឋនោះ ។

៤- ក្នុងករណីនាំចេញបន្ត វិញ្ញាបនបត្រដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញបន្តដែលសំណាកត្រូវបានទទួលការកែច្នៃ ឬកំពុងធ្វើការនាំចេញបន្ត វិញ្ញាបនបត្រនោះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់សម្រាប់ធ្វើជាភស្តុតាងថា បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះត្រូវបានអនុវត្ត ចំពោះសំណាកជាប់ពាក់ព័ន្ធនោះរួចហើយ។

**មាត្រា ៦**  
**លិខិតអនុញ្ញាត និង វិញ្ញាបនបត្រ**

១- លិខិតអនុញ្ញាត និងវិញ្ញាបនបត្រដែលត្រូវផ្តល់ឱ្យក្រោមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ ត្រូវអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ។

២- លិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ ត្រូវមានព័ត៌មានបញ្ជាក់ដូចមានក្នុងតំរូវការជាឧបសម្ព័ន្ធ IV និងអាចប្រើប្រាស់បានតែក្នុងរយៈពេល៦ខែ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែលបានផ្តល់ឱ្យ ។

៣- លិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្រនីមួយៗ ត្រូវមានរំលេចចំណងជើងរបស់អនុសញ្ញានេះ ព្រមទាំងឈ្មោះ និងត្រាសម្គាល់របស់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងដែលបានផ្តល់ឱ្យ និងលេខលិខិត ដែលកំណត់ដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង ។

៤- ឯកសារចម្លងនីមួយៗនៃលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្រ ដែលចេញឱ្យដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងមានសមត្ថកិច្ចត្រូវមានបញ្ជាក់ថាជាច្បាប់ចម្លងតែប៉ុណ្ណោះ ហើយគ្មានច្បាប់ចម្លងណាមួយអាចត្រូវបានប្រើជំនួសឱ្យច្បាប់ដើមបានឡើយ លើកលែងតែមានចំណារយល់ព្រមពីលើលិខិតចម្លងនោះដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង ។

៥- រាល់ការបញ្ជូនសំណាកមួយលើកៗ ត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ដោយឡែកពីគ្នា ។

- ៦- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចូលសំណាកណាមួយ ត្រូវបញ្ជាក់នូវមោឃភាព និងរក្សាទុកលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញ ឬវិញ្ញាបនបត្រសម្រាប់ការនាំចេញបន្តព្រមឯកសារទាក់ទងនឹងលិខិតអនុញ្ញាតឱ្យនាំចូល ដែលបានបង្ហាញពាក់ព័ន្ធនឹងការនាំចូលសំណាកនោះ ។
- ៧- ប្រសិនបើសមស្រប និងអាចធ្វើទៅបានអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងអាចប្រថាប់សញ្ញាសម្គាល់លើសំណាកនីមួយៗ ដើម្បីសម្រួលដល់ការធ្វើអត្តសញ្ញាណកម្មសំណាកនៃប្រភេទ។ សម្រាប់គោលបំណងទាំងនេះសញ្ញាសម្គាល់មានន័យថា រាល់ស្នាមផ្ចិតដែលអាចអានបាន ត្រា ឬមធ្យោបាយសមស្របដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់សំណាកដែលរចនាតាមរបៀបណាមួយ ដែលធ្វើឱ្យការបន្ត ធ្វើតាមដោយបុគ្គលដែលគ្មានសិទ្ធិមានការពិបាកបំផុត។

**មាត្រា ៧**  
**បទប្បញ្ញត្តិ និងបទប្បញ្ញត្តិពិសេសទាក់ទងនឹងការនាំចេញ**

- ១- បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ មិនត្រូវបានអនុវត្តចំពោះការដឹកជញ្ជូនសំណាកឆ្លងកាត់ ឬការដឹកជញ្ជូន ផ្ទេរសំណាកឆ្លងកាត់ឬក្នុងបូរណភាពដែនដីរបស់ភាគីមួយនៅក្នុងពេលដែលសំណាកទាំងនោះកំពុងស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យរបស់គយ ។
- ២- នៅពេលដែលអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញ ឬនាំចេញបន្តបានបញ្ជាក់ជាវិជ្ជមានថា សំណាកនៃប្រភេទនោះត្រូវបានទទួលមុនពេលដែលបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ អនុវត្តទៅលើប្រភេទនោះ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ មិនត្រូវបានអនុវត្តចំពោះសំណាកនោះទេ ហើយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញនោះ អាចផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ឱ្យនាំចេញបាន ។
- ៣- បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ មិនត្រូវអនុវត្តចំពោះសំណាកទាំងឡាយដែលជារបស់ផ្ទាល់ខ្លួន ឬរបស់ប្រើប្រាស់នៅក្នុងផ្ទះទេ ។  
ការលើកលែងនេះមិនត្រូវអនុវត្ត ៖
  - ក- ចំពោះករណីសំណាកនៃប្រភេទណាមួយមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ត្រូវបានទទួលកាន់កាប់ដោយម្ចាស់កម្មសិទ្ធិក្រៅពីរដ្ឋនៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍របស់ខ្លួន ហើយដែលកំពុងធ្វើការនាំចូលមកក្នុងរដ្ឋដែលកម្មសិទ្ធិករនោះ កំពុងរស់នៅជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬ
  - ខ- ចំពោះករណីសំណាកនៃប្រភេទណាមួយមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ៖

(១)- សំណាកនោះត្រូវបានទទួលកាន់កាប់ដោយម្ចាស់កម្មសិទ្ធិក្រៅពីរដ្ឋ នៃលំនៅដ្ឋានអចិន្ត្រៃយ៍ របស់ខ្លួន និងជារដ្ឋដែលសំណាកនៃប្រភេទនោះត្រូវបានប្រមូលមកពីក្នុងព្រៃធម្មជាតិ ។

(២)- សំណាកនោះកំពុងនាំចូលទៅក្នុងរដ្ឋដែលកម្មសិទ្ធិករ មានលំនៅដ្ឋានជាអចិន្ត្រៃយ៍។

(៣)- រដ្ឋដែលរងការបាត់បង់ពូជពីព្រៃធម្មជាតិតម្រូវឱ្យមានលិខិតអនុញ្ញាតនាំចេញសំណាក នៃប្រភេទនោះមុនពេលធ្វើការនាំចេញ លើកលែងតែអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងបាន បញ្ជាក់ជារដ្ឋមានថា សំណាកនោះត្រូវបានទទួលមុនពេលដែលបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញា នេះអនុវត្តចំពោះសំណាកនោះ ។

២- សំណាកនៃប្រភេទសត្វនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ដែលបានមកពីការបង្កាត់ពូជ សម្រាប់គោលបំណង ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬសំណាកនៃប្រភេទរុក្ខជាតិនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ ដែលបានមកពីការធ្វើពហុកម្ម ដោយសិប្បនិម្មិត សម្រាប់គោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបានចាត់ទុកជាសំណាកនៃប្រភេទដែល ស្ថិតក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ។

៥- នៅពេលអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋនាំចេញបានបញ្ជាក់ថា សំណាកណាមួយនៃប្រភេទសត្វដែលត្រូវ បានបង្កាត់ពូជ ឬសំណាកនៃប្រភេទរុក្ខជាតិដែលត្រូវបានធ្វើពហុកម្មដោយសិប្បនិម្មិត ឬផ្នែកណា មួយនៃប្រភេទសត្វ ឬរុក្ខជាតិព្រៃនោះ ឬផលិតផលដែលបានកែច្នៃពីសំណាកនោះ វិញ្ញាបនបត្រ ដែលចេញដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងពីរដ្ឋនោះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជំនួសរាល់លិខិតអនុញ្ញាត ឬ វិញ្ញាបនបត្រទាំងឡាយ ដែលស្ថិតក្រោមតម្រូវការនៃបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ ។

៦- បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ មិនត្រូវអនុវត្តទៅលើកម្ចីមិនមែនសម្រាប់ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការធ្វើ អំណោយ ឬការផ្លាស់ប្តូររវាងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ ឬវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវវិទ្យាសាស្ត្រដែលបានចុះបញ្ជី ដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋ និងតិណ្ណាល័យនៃសំណាក សារៈមន្ទីរថែរក្សា សម្បត្តិ ឬតម្កល់ទុក សំណាកផ្សេងទៀត និងរូបធាតុរុក្ខជាតិមានជីវិតដែលមានស្លាកសញ្ញាចេញឱ្យ ឬយល់ព្រមដោយ អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង ។

៧- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋមួយ អាចលើកលែងនូវតម្រូវការនៃមាត្រា ៣, ៤ និង៥ និងអាចអនុញ្ញាត ការចលនាដោយគ្មានលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្រចំពោះសំណាកដែលជាប់ស្រែកសូនសត្វ ចល័ត ក្រុមសៀកហ័សកម្ម ក្រុមតាំងសត្វព្រៃ ពិព័រណ៍រុក្ខជាតិ ឬពិព័រណ៍គោចរដ៏ទៃទៀតនៅ ពេលដែល ៖

ក- អ្នកនាំចេញ ឬអ្នកនាំចូលបានចុះបញ្ជីយ៉ាងលម្អិត នូវសំណាកនៃប្រភេទជាមួយអាជ្ញាធរ គ្រប់គ្រងនោះ រួចហើយ។

ខ- សំណាកដែលមាននៅក្នុងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ដែលតូសបញ្ជាក់នៅក្នុងកថាខណ្ឌទី២ ឬ ៥ នៃ មាត្រានេះ ។ និង

គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋនាំចូលបញ្ជាក់ថា គ្រប់សំណាករស់នឹងទទួលបានការដឹកជញ្ជូន និងថែទាំត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួសធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការប្រព្រឹត្ត យ៉ាងឃោរឃៅ ។

**មាត្រា ៨**  
**វិធានការដែលត្រូវប្រកាន់យកដោយភាគីជាសមាជិក**

១- ភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ត្រូវមានវិធានការសមស្រប ដើម្បីអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ និងហាមឃាត់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មសំណាកទាំងឡាយ ដែលល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ ។ វិធានការទាំងនេះរួមមាន ៖

ក- ដាក់ទណ្ឌកម្មលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬការកាន់កាប់ធ្វើជាកម្មសិទ្ធិលើសំណាកទាំងនោះ ឬ ត្រូវមានវិធានការលើករណីទាំងពីរ និង

ខ- អំណាចរឹបអូសធ្វើជាទ្រព្យសម្បត្តិរដ្ឋ ឬចាប់បញ្ជូនត្រឡប់ទៅកាន់រដ្ឋដែលបានធ្វើការនាំ ចេញវិញនូវប្រភេទទាំងនោះ ។

២- បន្ថែមលើវិធានការដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១នៃមាត្រានេះ ក្នុងករណីចាំបាច់ភាគីមួយ ត្រូវ បង្កើតយន្តការណាមួយដើម្បីទូទាត់ចំណាយដែលបានកើតឡើងដោយសារការអនុវត្តសកម្មភាព រឹបអូសយកសំណាកនៃប្រភេទដែលត្រូវបានគេធ្វើការជញ្ជូនរលើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃអនុសញ្ញានេះ ។

៣- ភាគីទាំងឡាយត្រូវធានាថា សំណាកទាំងនោះត្រូវទ្វេកាត់វិធីត្រួតពិនិត្យចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើសំណាកនោះបានយ៉ាងល្បឿនបំផុត ។ ដើម្បីសម្រួលដល់ដំណើរការនេះ ភាគីមួយអាចកំណត់ ច្រកចេញនិងច្រកចូល ដែលសំណាកនោះត្រូវនាំចេញ និងត្រូវនាំចូល សម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ ពេលសំណាកនោះមកដល់ ។ ភាគីទាំងអស់ត្រូវធានាបន្ថែមទៀតថា សំណាករស់នឹងទទួលបាន

ការរៀបចំ និងដឹកជញ្ជូនត្រឹមត្រូវ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យដែលបង្ករបួស ធ្វើឱ្យខូចសុខភាព ឬការប្រព្រឹត្តយ៉ាងឃោឃៅ ។

៤- នៅពេលសំណាករស់ត្រូវបានរឹបអូស ដោយសារតែបានប្រព្រឹត្តិល្មើសនឹងបទប្បញ្ញត្តិដូចមាន ចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១ នៃមាត្រានេះ ៖

ក- សំណាកត្រូវប្រគល់ជូនអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋដែលបានធ្វើការរឹបអូស ។

ខ- បន្ទាប់ពីការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយរដ្ឋនាំចេញ អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋ ដែលបានរឹបអូស សំណាកត្រូវបញ្ជូនសំណាកទៅឱ្យរដ្ឋនាំចេញវិញ។ រដ្ឋនាំចេញត្រូវទទួលបន្ទុកលើចំណាយ ពាក់ព័ន្ធនឹងការងារនេះ ឬត្រូវបញ្ជូនទៅកាន់មជ្ឈមណ្ឌលសង្គ្រោះ ឬកន្លែងផ្សេងទៀត ដែលអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងយល់ឃើញថាសមស្របនិងមានសន្តិភាពជាមួយនិងគោលបំណង នៃការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។ និង

គ- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងអាចទទួលយកមតិយោបល់ពីអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រ ឬអាចពិគ្រោះជាមួយ លេខាធិការដ្ឋានអនុសញ្ញាសាយតេស ដើម្បីសម្របសម្រួលការសម្រេចចិត្ត តាមវាក្យខណ្ឌ (ខ) នៃកថាខណ្ឌនេះព្រមទាំងការជ្រើសរើសមជ្ឈមណ្ឌលសង្គ្រោះ ឬកន្លែងផ្សេងទៀត។

៥- មជ្ឈមណ្ឌលសង្គ្រោះដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១២ នៃមាត្រានេះមានន័យថា ជាមជ្ឈមណ្ឌល មួយដែលបានរៀបចំដោយអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង ដើម្បីថែរក្សាសុខុមាលភាពសំណាកនៅរស់ ជាពិសេស សំណាកនៅរស់ដែលបាន មកពីការចាប់រឹបអូស ។

៦- ភាគីនីមួយៗត្រូវរក្សាទុកសំណុំឯកសារនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើសំណាកនៃប្រភេទទាំងឡាយ ដែល ចុះក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III របស់អនុសញ្ញា ។ គ្រប់សំណុំឯកសារ ត្រូវមាន ៖

ក- ឈ្មោះ អាសយដ្ឋានអ្នកនាំចេញ និងអ្នកនាំចូល និង

ខ- លេខបញ្ជីរបស់ប្រភេទលិខិតអនុញ្ញាត និងវិញ្ញាបនបត្រដែលបានផ្តល់ឱ្យរដ្ឋទាំងអស់ ដែល ទាក់ទិននឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មឆ្លងកាត់ ឬកើតមានចំនួន ឬបរិមាណ និងប្រភេទនៃសំណាក ឈ្មោះរបស់ប្រភេទ រួមទាំងកំណត់បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III ទំហំ (ខ្នាត) និងភេទរបស់ សំណាកនោះ។

៧- ភាគីនីមួយៗត្រូវរៀបចំរបាយការណ៍ ស្តីពីការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ តាមការកំណត់ រួចបញ្ជូនទៅ ឱ្យលេខាធិការដ្ឋានរបស់អនុសញ្ញា ។ របាយការណ៍នេះរួមមាន ៖



ក- របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំដែលនៅក្នុងនោះត្រូវមាន សេចក្តីសង្ខេបព័ត៌មានដូចមានបញ្ជាក់ជូន នៅក្នុងវាក្យខណ្ឌ (ខ) នៃកថាខណ្ឌទី ៦ នៃមាត្រានេះ ។

ខ- របាយការណ៍ ២ឆ្នាំ ដែលមាននៅក្នុងនោះត្រូវមានព័ត៌មានស្តីពីច្បាប់ ការធ្វើនិយ័តកម្ម និង វិធានការរដ្ឋបាលដែលត្រូវបានអនុវត្ត ក្នុងការពង្រឹងការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុ-សញ្ញានេះ ។

គ- ព័ត៌មានដែលលើកឡើងនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ៧ នៃមាត្រានេះ ត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ លើក លែងតែព័ត៌មានណាដែលពុំមានសង្គតិភាពស្របនឹងច្បាប់នៃភាគីពាក់ព័ន្ធ ។

**មាត្រា ៩**  
**អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង និងអាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រ**

១- សម្រាប់គោលបំណងនៃការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ភាគីជាសមាជិកនីមួយៗត្រូវរៀបចំបង្កើតឡើង នូវ ៖

ក- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងមួយ ឬច្រើនដែលមានសមត្ថភាពចេញលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្រ ក្នុង នាមភាគីជាសមាជិក និង

ខ- អាជ្ញាធរវិទ្យាសាស្ត្រមួយ ឬច្រើន ។

២- រដ្ឋទទួលតម្កល់លិខិតផ្តល់សច្ចាប័ន លិខិតទទួលស្គាល់ លិខិតយល់ព្រម ឬលិខិតសុំចូលជាសមាជិក របស់រដ្ឋនីមួយៗត្រូវជូនដំណឹងទៅរដ្ឋាភិបាលនៃរដ្ឋម្ចាស់លិខិតទាំងនោះនូវឈ្មោះ និងអាសយ ដ្ឋានរបស់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រង ដែលមានសិទ្ធិធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយភាគីជាសមាជិកដទៃទៀត និង ជាមួយលេខាធិការដ្ឋាននៃអនុសញ្ញា ។

៣- រាល់ការផ្លាស់ប្តូរអង្គការចាត់តាំង ឬសិទ្ធិអំណាច ដូចមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រានេះ ភាគី ពាក់ព័ន្ធត្រូវទាក់ទងទៅលេខាធិការដ្ឋាននៃអនុសញ្ញានេះ ដើម្បីបញ្ជូនព័ត៌មានបន្តទៅឱ្យភាគីដទៃ ទៀតទាំងអស់បានដឹង ។

៤- អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនីមួយៗ ដែលត្រូវបានតែងតាំងស្របតាមកថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះ ប្រសិនបើ មានតម្រូវការពីលេខាធិការដ្ឋាននៃអនុសញ្ញា ឬអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃភាគីដទៃទៀត ត្រូវធ្វើតែមួយ ប្រើប្រាស់ ឬសញ្ញាផ្សេងទៀតដែលបានប្រើសម្រាប់បញ្ជាក់យថាភាពនៃលិខិតអនុញ្ញាត ឬវិញ្ញាបនបត្រ ទាំងឡាយដល់លេខាធិការដ្ឋាន ឬអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃរដ្ឋដទៃទៀតនោះ។

**មាត្រា ១០**  
**ពាណិជ្ជកម្មជាមួយរដ្ឋដែលមិនមែនជាភាគីនៃអនុសញ្ញា**

ចំពោះការនាំចេញប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ឬការនាំចេញបន្ត ឬការនាំចូលពីរដ្ឋដែលមិនមែនជាភាគីនៃអនុសញ្ញានេះ ភាគីផ្សេងទៀតអាចទទួលបានឯកសារចេញដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចរដ្ឋដែលមិនមែនជាភាគីនោះ ដែលសមស្របតាមតម្រូវការរបស់អនុសញ្ញាពាក់ព័ន្ធនឹងលិខិតអនុញ្ញាតនិងវិញ្ញាបនបត្រ។

**មាត្រា ១១**  
**សន្និសីទនៃភាគី**

- ១- ក្នុងអំឡុងពេលមិនលើសពី២ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន លេខាធិការដ្ឋាននៃអនុសញ្ញានេះ ត្រូវរៀបចំអង្គសន្និសីទបណ្តារដ្ឋជាសមាជិក ។
- ២- បន្ទាប់មកលេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវរៀបចំកិច្ចប្រជុំជាទៀងទាត់យ៉ាងតិចមួយដងក្នុងរយៈពេលពីរឆ្នាំ លើកលែងតែសន្និសីទសំរេចផ្សេង និងរៀបចំកិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញនៅពេលណាក៏បានកាលណាមានការស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍យ៉ាងតិច ១/៣ (មួយភាគបី) នៃចំនួនភាគីទាំងអស់ ។
- ៣- ក្នុងកិច្ចប្រជុំ ទោះជាសាមញ្ញ ឬវិសាមញ្ញ ភាគីទាំងអស់ត្រូវពិនិត្យឡើងវិញនូវការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ហើយអាច ៖
  - ក- រៀបចំជាបទប្បញ្ញត្តិណាដែលចាំបាច់ សម្រាប់ឲ្យលេខាធិការដ្ឋានបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួនបាន និងអនុម័តលើបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ ។
  - ខ- ពិនិត្យ ពិចារណា និងអនុម័តលើសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ I និង II ដោយអនុលោមតាមមាត្រា ១៥ ។
  - គ- ពិនិត្យឡើងវិញនូវវេឌ្ឍនភាពក្នុងការស្តារ និងអភិរក្សប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃដែលមានចែងក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III ។
  - ឃ- ទទួល និងពិចារណាលើរបាយការណ៍ ដែលបង្ហាញជូនដោយលេខាធិការដ្ឋាន ឬដោយភាគីណាមួយ ។

- ៨- លើកអនុសាសន៍ផ្សេងៗ ដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។
- ២- ក្នុងកិច្ចប្រជុំសាមញ្ញនីមួយៗ ភាគីទាំងអស់អាចកំណត់ពេលវេលា និងទីកន្លែងសម្រាប់កិច្ចប្រជុំសាមញ្ញលើកក្រោយ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រានេះ ។
- ៥- ក្នុងសម័យប្រជុំណាក៏ដោយ ភាគីទាំងអស់អាចកំណត់ និងអនុម័តបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់សម័យប្រជុំ ។
- ៦- អង្គការសហប្រជាជាតិ ទីភ្នាក់ងារឯកទេសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ និងភ្នាក់ងារជាមពលអាតូមិកអន្តរជាតិ ក៏ដូចជារដ្ឋដែលមិនមែនជាសមាជិកអនុសញ្ញានេះ អាចចាត់តំណាងឱ្យទៅចូលរួមក្នុងសន្និសីទក្នុងឋានៈជាអ្នកសង្កេតការណ៍ ដែលមិនមានសិទ្ធិចូលរួមបោះឆ្នោតឡើយ ។
- ៧- គ្រប់អង្គការ ឬភ្នាក់ងារបច្ចេកទេសដែលមានជំនាញលើការការពារអភិរក្ស ឬគ្រប់គ្រងប្រភេទសត្វនិងរុក្ខជាតិព្រៃ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យចូលរួមក្នុងសម័យប្រជុំក្នុងនាមជាអ្នកសង្កេតការណ៍តាមការស្នើសុំ ។ លើកលែងតែមានការជំទាស់យ៉ាងតិច ១/៣ (មួយភាគបី) នៃសមាជិកដែលមានវត្តមានក្នុងដំណើរការនៃកិច្ចប្រជុំ ៖
  - ក- ចំពោះភ្នាក់ងារ ឬអង្គការអន្តរជាតិ ភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងភ្នាក់ងារ និងអង្គការជាតិ
  - ខ- ចំពោះភ្នាក់ងារ ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលជាតិដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ដោយរដ្ឋដែលពួកគេកំពុងស្ថិតនៅ ។ នៅពេលបានទទួលការអនុញ្ញាត អ្នកសង្កេតការណ៍ទាំងនេះ ត្រូវមានសិទ្ធិចូលរួម តែពុំមានសិទ្ធិបោះឆ្នោតឡើយ។

**មាត្រា ១២**  
**លេខាធិការដ្ឋាន**

- ១- នៅពេលអនុសញ្ញានេះចូលជាធរមាន លេខាធិការម្នាក់ត្រូវបានតែងតាំងដោយនាយកប្រតិបត្តិកម្មវិធីបរិស្ថាននៃអង្គការសហប្រជាជាតិ។ លេខាធិការ អាចត្រូវបានជួយជ្រោមជ្រែងពីសំណាក់ភ្នាក់ងារអន្តររដ្ឋាភិបាល ឬអង្គការអន្តរជាតិ ឬភ្នាក់ងារ និងអង្គការនៃស្ថាប័នជាតិ ដែលមានបច្ចេកទេសក្នុងការការពារ អភិរក្ស និងគ្រប់គ្រងពពួកសត្វ និង រុក្ខជាតិព្រៃ ។
- ២- តួនាទីរបស់លេខាធិការដ្ឋានរួមមាន ៖
  - ក- រៀបចំ និងផ្តល់សេវាកម្មសម្រាប់រាល់សម័យប្រជុំនៃភាគីទាំងអស់ ។

- ខ- បំពេញមុខងារតាមភារកិច្ចដូចមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា ១៥ និង១៦ នៃអនុសញ្ញានេះ ។
- គ-ធ្វើការសិក្សាលើផ្នែកបច្ចេកទេស និងវិទ្យាសាស្ត្រ ស្របតាមកម្មវិធីដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយសន្និសីទនៃភាគីជាសមាជិកដែលនឹងរួមចំណែកដល់ការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ រួមបញ្ចូលទាំងការសិក្សាស្តង់ដារលើសំរាប់ការរៀបចំ និងការដឹកជញ្ជូនសំណាករស់ និងមធ្យោបាយសម្រាប់កំណត់ប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃ ។
- ឃ- សិក្សាលើរាល់របាយការណ៍របស់ភាគីជាសមាជិកដែលបានផ្តល់ឱ្យ និងស្នើសុំព័ត៌មានបន្ថែមពីភាគី ជាសមាជិកសំដៅធានាការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។
- ង- ជំរុញឱ្យមានការចូលរួមពីគ្រប់ភាគីទាំងអស់ឲ្យផ្តោតទៅលើបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងគោលបំណងនៃការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ។
- ច- រៀបចំបោះពុម្ព និងផ្សព្វផ្សាយជូនដំណឹងជាទៀងទាត់ដល់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ នូវគ្រប់ព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការប្រែប្រួល ផ្លាស់ប្តូរប្រភេទមានចុះក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III ដែលអាចជួយសម្រួលដល់ការកំណត់សំណាកប្រភេទដែលមានចុះនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទាំងបី ។
- ឆ- រៀបចំធ្វើរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ស្តីពីសកម្មភាព និងការប្រតិបត្តិរបស់ខ្លួន និងរៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីការអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ព្រមទាំងរបាយការណ៍ផ្សេងៗទៀត សម្រាប់ដាក់ជូនសមាជិកក្នុងកិច្ចប្រជុំសមាជិកតាមតម្រូវការ។
- ជ- រៀបចំរាល់បណ្តាអនុសាសន៍ពាក់ព័ន្ធនឹងគោលបំណងនៃការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិរបស់អនុសញ្ញានេះ ដោយរួមបញ្ចូលនូវការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានខាងផ្នែកបច្ចេកទេស ឬវិទ្យាសាស្ត្រ ។
- ឈ- បំពេញតួនាទីទៅតាមមុខងារដទៃទៀត ដែលភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ប្រគល់ឲ្យ ។

**មាត្រា ១៣**  
**វិធានការអន្តរជាតិ**

- ១- នៅពេលដែលលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលព័ត៌មានបញ្ជាក់ច្បាស់ថា សំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I ឬ II កំពុងទទួលឥទ្ធិពលអាក្រក់ដោយសារ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬបទប្បញ្ញត្តិរបស់អនុសញ្ញានេះ មិនបានអនុវត្តត្រឹមត្រូវទេនោះ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនព័ត៌មាននេះទៅកាន់អាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃភាគីមួយ ឬច្រើនពាក់ព័ន្ធ ។

២- នៅពេលដែលភាគីបានទទួលនូវព័ត៌មានដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងកថាខណ្ឌទី១ខាងលើ ភាគីនោះត្រូវ រាយការណ៍មកលេខាធិការដ្ឋាន ឱ្យបានទាន់ពេលវេលាតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន នូវអង្គហេតុ ពាក់ព័ន្ធដែលច្បាប់បានអនុញ្ញាត និងត្រូវចាត់វិធានការសមស្របដើម្បីដោះស្រាយ បើភាគីនោះ យល់ឃើញថា គួរមានការអង្កេតមួយ ភាគីត្រូវចេញការអនុញ្ញាតយ៉ាងច្បាស់លាស់ដល់បុគ្គល ម្នាក់ឬច្រើន ដើម្បីធ្វើការអង្កេតនោះ។

៣- ព័ត៌មានដែលផ្តល់ដោយភាគី ឬជាលទ្ធផលនៃការអង្កេតដូចមានបញ្ជាក់ក្នុងកថាខណ្ឌទី២ នៃ មាត្រានេះ ត្រូវតែបានទទួលការពិនិត្យឡើងវិញ ដោយសន្និសីទនៃភាគីលើកក្រោយ ដែលអាច ផ្តល់នូវអនុសាសន៍ណាដែលសមស្របតែប៉ុណ្ណោះ ។

**មាត្រា ១៤**  
**ឥទ្ធិពលទៅលើច្បាប់ក្នុងប្រទេស និងអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ**

១- បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ ពុំមានផលប៉ះពាល់ទៅលើសិទ្ធិរបស់ភាគីជាសមាជិក ចំពោះការអនុម័ត ៖

ក- វិធានការក្នុងស្រុកតឹងរឹងបំផុត ចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការចាប់ប្រមូល ការកាន់កាប់ យកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ ឬការដឹកជញ្ជូនគ្រប់សំណាកនៃប្រភេទដែលមានក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III ឬការហាមឃាត់ទាំងស្រុងរាល់សកម្មភាពដែលបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ ឬ

ខ- វិធានការហាមឃាត់ដ៏តឹងរឹង ឬការហាមឃាត់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងស្រុក ការចាប់ប្រមូល ការកាន់កាប់យកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ ឬការដឹកជញ្ជូនប្រភេទសត្វ ឬរុក្ខជាតិព្រៃ ដែលមិនមានក្នុង បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ I, II ឬ III ។

២- បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះពុំមានផលប៉ះពាល់ទៅលើបទប្បញ្ញត្តិនៃវិធានការ នៅក្នុង ស្រុក ឬកាតព្វកិច្ចនានា របស់ភាគីជាសមាជិកត្រូវគោរពតាមសន្និសញ្ញា អនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រម ព្រៀងអន្តរជាតិដែលទាក់ទិនទៅនឹងទិដ្ឋភាពផ្សេងនៃការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ការចាប់ប្រមូល ការកាន់ កាប់ធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ ឬការដឹកជញ្ជូនសំណាកនៃប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិព្រៃដែលកំពុងនៅជា ធរមាន ឬអាចចូលជាធរមានជាបន្តបន្ទាប់ រួមទាំងវិធានការពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការគយ សុខភាព សាធារណៈ ចត្តាឡីស័ក ឬផ្នែកកូតតាមអនាម័យនានា ។

៣- បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះ ពុំមានផលប៉ះពាល់ទៅលើបទប្បញ្ញត្តិ ឬកាតព្វកិច្ច នៃការអនុវត្តសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិពាក់ព័ន្ធ ឬវិធានដែលអាចកើតមាន រវាងភាគីនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការបង្កើតសហភាព ឬការបង្កើតកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មជាក់ តំបន់ ឬការរក្សាទុកវិធានការត្រួតពិនិត្យរួមគ្នារបស់គយអន្តរជាតិ និងការលុបបំបាត់វិធានការ ត្រួតពិនិត្យរបស់គយអន្តរជាតិ រវាងបណ្តាភាគីដែលពាក់ព័ន្ធដល់ដំណើរការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុង ចំណោមរដ្ឋសមាជិកសហភាពនោះ ឬកិច្ចព្រមព្រៀង ។

៤- ចំពោះភាគីជាសមាជិកអនុសញ្ញានេះ ដែលជាសមាជិកនៃសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀង អន្តរជាតិ ដែលបានចូលជាធរមាននៅពេលតែមួយនៃការចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញានេះដែរ និង ក្រោមបទប្បញ្ញត្តិ ដែលការការពារត្រូវបានអនុវត្តចំពោះប្រភេទក្នុងសមុទ្រនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ដែល ត្រូវបានរួចផុតពីកាតព្វកិច្ចកំណត់ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម លើសំណាកនៃប្រភេទនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៥ ដែលត្រូវបានផ្ទុកក្នុងនាវាដែលបានចុះបញ្ជីនៅក្នុងរដ្ឋ នោះ និងអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដទៃទៀត នោះ ។

៥- ទោះបីមានបទប្បញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា ៣, ៤ និង៥ ក៏ដោយ ក៏ការនាំចេញតាមវិធាននៃកថាខណ្ឌទី ៤ នៃមាត្រានេះ តម្រូវឲ្យមានតែវិញ្ញាបនបត្រពីអាជ្ញាធរគ្រប់គ្រងនៃភាគីនាំចូល ក្នុងន័យថាសំណាក ត្រូវបានចាប់ប្រមូល អនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញា អនុសញ្ញា ឬកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនោះ ។

៦- គ្មានបទប្បញ្ញត្តិណាមួយក្នុងអនុសញ្ញានេះ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការរៀបចំចងក្រង និងដំណើរការ រៀបចំឯកសារច្បាប់ស្តីពីសមុទ្រ ដោយសន្និសីទអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីច្បាប់សមុទ្រ ដែល បានកោះប្រជុំ អនុលោមតាមសេចក្តីសម្រេចលេខ ២៧៥០ C (XXV) របស់សន្និបាតនៃអង្គការ សហប្រជាជាតិ និងដល់ការតវ៉ានៅពេលបច្ចុប្បន្ន ឬទៅអនាគត ហើយនិងទស្សនៈច្បាប់នៃរដ្ឋ ណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងច្បាប់សមុទ្រ និងទ្រង់ទ្រាយ និងវិសាលភាពឆ្នេរ និងយុត្តាធិការ នៃទ្រង់ជាតិ របស់រដ្ឋនោះឡើយ ។

**មាត្រា ១៥**  
**ការធ្វើវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ ៤ និង ៥ ។**

១- បទប្បញ្ញត្តិខាងក្រោមនេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើវិសោធនកម្មក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ និង ៥ នៅសម័យប្រជុំ នៃ សន្និសីទភាគីទាំងអស់ ៖

ក- ភាគីជាសមាជិកនីមួយៗ អាចលើកសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ ។ និង ៥ សម្រាប់សម័យ ប្រជុំលើកក្រោយ ។ អត្ថបទស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មទាំងអស់ ត្រូវបញ្ជូនទៅលេខាធិការដ្ឋាន យ៉ាងតិច១៥០ (មួយរយហាសិប) ថ្ងៃមុនសម័យប្រជុំ ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវពិគ្រោះយោបល់ ជាមួយភាគីជាសមាជិកដទៃទៀត និងអង្គការដែលចាប់អារម្មណ៍លើការស្នើសុំធ្វើវិសោធន- កម្មនេះ ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌ(ខ) និង(គ) នៃកថា ខណ្ឌទី២ខាងក្រោមនៃមាត្រានេះ ហើយលេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងអំពីការធ្វើយតប ទាំងនោះទៅគ្រប់ភាគីជាសមាជិកវិញ ដោយមិនឱ្យលើសពី ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃមុនសម័យ ប្រជុំឡើយ ។

ខ- វិសោធនកម្មត្រូវអនុម័តយល់ព្រមដោយសម្រេច២/៣ (ពីរភាគបី)នៃភាគីជាសមាជិកចូលរួម និងមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ។ ក្នុងន័យនេះ ភាគីជាសមាជិកចូលរួម និងមានសិទ្ធិបោះឆ្នោត គឺ ភាគីជាសមាជិក ដែលមានវត្តមាន និងបានធ្វើការបោះឆ្នោតដោយជ្រើសយកសម្រេចគាំទ្រ ឬបដិសេធ ។ ភាគីដែលបោះឆ្នោតអនុប្បវាទ មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងចំនួនសរុប ២/៣ (ពីរភាគបី) សម្រាប់ធ្វើការអនុម័តសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្មឡើយ ។

គ- រាល់វិសោធនកម្មដែលបានអនុម័តដោយសម័យប្រជុំរួច ត្រូវចូលជាធរមានក្រោយរយៈពេល ៩០ (កៅសិប)ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃដែលបានអនុម័ត ដោយភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ លើកលែងតែ ភាគីណាដែលបានធ្វើខ ដាក់លក្ខខណ្ឌ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៣ នៃមាត្រានេះ។

២- បទប្បញ្ញត្តិខាងក្រោមនេះពាក់ព័ន្ធនឹងវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ ។ និង ៥ ចន្លោះពេលប្រជុំរបស់សន្និសីទ ភាគីជាសមាជិក ៖

ក- ភាគីនីមួយៗ អាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មចំពោះសំណាកនៃប្រភេទក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ។ និង ៥ ដើម្បី កិច្ចប្រជុំធ្វើការពិចារណានូវចន្លោះកិច្ចប្រជុំនានា តាមរយៈការផ្ញើតាមប្រៃសណីយ៍ដូចមានជូន ជ្រាប ក្នុងកថាខណ្ឌនេះ ។

ខ- ចំពោះប្រភេទសត្វ ឬរុក្ខជាតិសមុទ្រ នៅពេលទទួលបានឯកសារស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មភ្លាម លេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅភាគីជាសមាជិកទាំងអស់។ លេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវ ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលដែលមានមុខងារទាក់ទងទៅនឹងប្រភេទស្នើ

សុំនោះ ដើម្បីទទួលបាននូវទិន្នន័យដែលអង្គការទាំងនោះផ្តល់ឲ្យ និងធានាការសម្របសម្រួលដល់វិធានការអភិរក្ស ដែលអង្គការទាំងនោះបានអនុវត្ត ។ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ជូនយោបល់ និងព័ត៌មានបានមកពីអង្គការទាំងនេះ និងរបកគំហើញ និងអនុសាសន៍ផ្ទាល់របស់ខ្លួនដល់គ្រប់ភាគីជាសមាជិកឱ្យបានឆាប់បំផុត ដែលអាចធ្វើទៅបាន ។

គ- ចំពោះបណ្តាប្រភេទ ក្រៅពីប្រភេទសត្វ និងរុក្ខជាតិសមុទ្រ នៅពេលទទួលបានឯកសារស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មភ្លាម លេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ជូនឯកសារទាំងនោះ ព្រមទាំងអនុសាសន៍ផ្ទាល់របស់ខ្លួន ទៅភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ជាបន្ទាន់។

ឃ- ក្នុងរយៈពេល ៦០ (ហុកសិប) ថ្ងៃ ចាប់ពីពេលទទួលបានអនុសាសន៍ និងព័ត៌មានទាក់ទងនឹងវាក្យខណ្ឌ (ខ) និង(គ) នៃកថាខណ្ឌខាងលើនេះ ភាគីនីមួយៗអាចធ្វើការឆ្លើយតប ឬបញ្ជូនមកលេខាធិការដ្ឋានវិញ នូវមតិយោបល់លើសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្មនោះ ដោយមានភ្ជាប់ជាមួយនូវព័ត៌មាន និងទិន្នន័យវិទ្យាសាស្ត្រពាក់ព័ន្ធ ។

ង- លេខាធិការដ្ឋានត្រូវបញ្ជូនចម្លើយ ដែលបានទទួល ព្រមទាំងអនុសាសន៍របស់ខ្លួនទៅភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ឲ្យបានឆាប់បំផុត។

ច- បើក្នុងរយៈពេល ៣០ (សាមសិប) ថ្ងៃ ចាប់ពីពេលបានជូនដំណឹងស្របតាមវាក្យខណ្ឌ (ង) នៃកថាខណ្ឌខាងលើនេះ លេខាធិការដ្ឋានពុំបានទទួលយោបល់ជំទាស់ណាមួយទេ វិសោធនកម្មនោះត្រូវចូលជាធរមានក្នុងអំឡុងពេល ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃបន្ទាប់ សម្រាប់គ្រប់ភាគីជាសមាជិក លើកលែងតែភាគីណាដែលបានធ្វើ ខដាក់លក្ខខណ្ឌ ស្របតាមកថាខណ្ឌទី៣ នៃមាត្រានេះ។

ឆ- ប្រសិនបើលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលការជំទាស់ណាមួយ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវដាក់ឲ្យបោះឆ្នោត តាមរយៈប្រៃសណីយ៍ ដោយអនុលោមតាមបញ្ញត្តិដូចមានចែងនៅក្នុងវាក្យខណ្ឌ (ជ) (ឈ) និង(ញ) នៃកថាខណ្ឌនេះ ។

ដ- លេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវជូនដំណឹងទៅគ្រប់ភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ថា បានទទួលការជំទាស់នេះរួចហើយ ។

ឈ- លើកលែងតែលេខាធិការដ្ឋានបានទទួលសម្លេងគាំទ្រ ឬសម្លេងជំទាស់ ឬសម្លេងអនុប្បវាទ យ៉ាងតិច១/២ (មួយភាគពីរ) នៃភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ក្នុងអំឡុងពេល ៦០(ហុកសិប) ថ្ងៃ



ចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងតាមវាក្យខណ្ឌ (៨) នៃកថាខណ្ឌនេះ សេចក្តីស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មត្រូវ  
ដាក់ជូនសន្និសីទជាសមាជិកលើកក្រោយដើម្បីពិចារណាបន្ថែម ។

ញ- ពេលទទួលបានសម្រេចឆ្នោតណាមានសម្រេចចំនួន១/២(មួយភាគពីរ) នៃភាគីជាសមាជិក  
ទាំងអស់រួចហើយការធ្វើវិសោធនកម្មត្រូវអនុម័តយល់ព្រមដោយសម្រេច២/៣(ពីរភាគបី)នៃ  
ភាគីសមាជិកដែលអាចបោះឆ្នោតគាំទ្រ ឬជំទាស់។

ដ- លេខាធិការដ្ឋាន ត្រូវជូនដំណឹងដល់ភាគីជាសមាជិកទាំងអស់អំពីលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត ។

- ២- ប្រសិនបើសំណើសុំធ្វើវិសោធនកម្មត្រូវបានអនុម័តយល់ព្រមរួច ហើយវិសោធនកម្មនោះ  
ត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល ៩០(កៅសិហ)ថ្ងៃ ក្រោយពីថ្ងៃចេញសេចក្តីជូនដំណឹង  
ដោយលេខាធិការដ្ឋានស្តីពីការទទួលស្គាល់លើវិសោធនកម្ម ដល់សមាជិកទាំងអស់ លើក  
លែងតែភាគីណាដែលបានធ្វើខ្នោះដាក់លក្ខខណ្ឌដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៣នៃមាត្រានេះ ។
- ៣- ក្នុងរយៈពេល ០៩ (កៅសិហ)ថ្ងៃ ដូចដែលវាក្យខណ្ឌ (គ) នៃកថាខណ្ឌទី១ ឬវាក្យខណ្ឌ (២) នៃ  
កថាខណ្ឌទី២ នៃមាត្រានេះត្រូវបានផ្តល់ចំពោះភាគីមួយក្នុងរយៈពេលវេលា ៩០(កៅសិហ)ថ្ងៃ  
ដោយជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅកាន់រដ្ឋាភិបាលតម្កល់ទុកឯកសារ អំពីការធ្វើខ្នោះដាក់លក្ខ  
ខណ្ឌពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើវិសោធនកម្មនេះ។ ភាគីនេះ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជារដ្ឋមិនមែនជាសមាជិក  
របស់អនុសញ្ញាទាក់ទងនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើប្រភេទដែលពាក់ព័ន្ធនោះ លុះត្រាតែ ខ្លាច  
លក្ខខណ្ឌនេះត្រូវបានដកចេញទើបចាត់ទុកថាជារដ្ឋសមាជិកវិញ ។

**មាត្រា ១៦**  
**ការធ្វើវិសោធនកម្មឧបសម្ព័ន្ធ III**

១- ភាគីជាសមាជិកនីមួយៗ អាចដាក់ជូនលេខាធិការដ្ឋានបានគ្រប់ពេលនូវបញ្ជីប្រភេទសត្វ និងរុក្ខ  
ជាតិព្រៃ ដែលខ្លួនវិនិច្ឆ័យឃើញថា គួរដាក់ឱ្យស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ ឬបទប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃដែន  
សមត្ថកិច្ចរបស់ខ្លួន សម្រាប់គោលបំណងដូចបានបញ្ជាក់ក្នុងកថាខណ្ឌទី៣ នៃមាត្រា ២ ។ ឧប  
សម្ព័ន្ធ III ត្រូវបញ្ចូលឈ្មោះភាគីជាម្ចាស់លើប្រភេទស្នើសុំនោះភ្ជាប់ជាមួយ ដោយបញ្ជាក់ឈ្មោះ  
វិទ្យាសាស្ត្រ និងផ្នែក ឬចំណែកដែលចេញពីសំណាកសត្វ ឬរុក្ខជាតិព្រៃពាក់ព័ន្ធទាំងនោះ ឱ្យបាន  
សមស្របទៅតាមគោលបំណងដែលមានចែងក្នុងវាក្យខណ្ឌ (ខ) នៃមាត្រា ១ ។

២- ក្រោយពីបានទទួលបញ្ជីឈ្មោះប្រភេទសត្វ ឬរុក្ខជាតិព្រៃនីមួយៗ ដែលបានដាក់ជូនអនុលោមតាម បទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ លេខាធិការដ្ឋានត្រូវជូនដំណឹងដល់គ្រប់ភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ឱ្យបានឆាប់បំផុត តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ បញ្ជីឈ្មោះនេះត្រូវចូលជាផ្នែកមួយរបស់ឧបសម្ព័ន្ធ ៣ ក្នុងកំឡុងពេល ៩០ (កៅសិហ) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីថ្ងៃដែលបានជូនដំណឹង ។ រាល់ទំនាក់ទំនងពាក់ព័ន្ធនឹងការកែប្រែបញ្ជីឈ្មោះ ភាគីនីមួយៗអាចធ្វើលិខិតជូនដំណឹងអំពីការធ្វើខុសដាក់លក្ខខណ្ឌចំពោះប្រភេទ ឬផ្នែក ឬបំណែកកែច្នៃជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដាក់ជូនរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ។ រដ្ឋដែលបានធ្វើខុស ដាក់លក្ខខណ្ឌត្រូវបានចាត់ទុកថាមិនមែនជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះ ចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្មលើប្រភេទ ផ្នែក ឬបំណែកកែច្នៃដែលពាក់ព័ន្ធនោះ រហូតដល់លក្ខខណ្ឌដែលដាក់ ត្រូវបានដក ទើបអាចចាត់ទុកថាជាសមាជិកវិញ។

៣- ភាគីមួយដែលបានស្នើសុំដាក់បញ្ចូលប្រភេទសត្វ ឬរុក្ខជាតិទៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៣ អាចលើក សំណើដាក់ជូនទៅលេខាធិការដ្ឋាន ដើម្បីសុំដកចេញពីបញ្ជីវិញបាន ។ ការដកចេញនេះត្រូវចូលជាធរមានក្រោយកំឡុងពេល ៣០(សាមសិហ) ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃបានធ្វើការជូនដំណឹង ។

៤- ភាគីដែលស្នើសុំដាក់បញ្ចូលសំណាកនៃប្រភេទក្នុងបញ្ជីឈ្មោះ អនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះ ត្រូវធ្វើជូនលេខាធិការដ្ឋានរាល់អត្ថបទច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋាន ដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការការពារប្រភេទនោះ ព្រមទាំងអត្ថបទបកស្រាយដែលភាគីនោះយល់ថាចាំបាច់ត្រូវផ្តល់ជូន ឬអាចមានតម្រូវការពីលេខាធិការដ្ឋាន ។ ក្នុងរយៈពេលដែលប្រភេទពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានបញ្ចូលក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ ៣ ភាគីជាសមាជិកនេះត្រូវដាក់ជូនលេខាធិការដ្ឋាននូវការធ្វើវិសោធនកម្ម ការបកស្រាយនៃច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋាននានា ដែលភាគីនេះបានអនុម័ត ។

**មាត្រា ១៧**  
**វិសោធនកម្មអនុសញ្ញា**

១- កិច្ចប្រជុំវិសាមញ្ញមួយ នៃសន្និសីទរបស់ភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ចំពោះការស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មអនុសញ្ញានេះ ត្រូវកោះប្រជុំដោយលេខាធិការដ្ឋាន តាមការស្នើសុំជាលាយលក្ខណ៍អក្សរដោយភាគីជាសមាជិកចំនួន១/៣(មួយភាគបី) នៃភាគីទាំងអស់។ ការធ្វើវិសោធនកម្មណាមួយត្រូវអនុម័តយល់ព្រមដោយសម្រេច២/៣ (ពីរភាគបី) នៃចំនួនភាគីដែលមានវត្តមាន និងមានសិទ្ធិបោះ

- ឆ្នោត ។ ក្នុងន័យនេះភាគីជាសមាជិកទាំងឡាយដែលមានវត្តមាន គឺជាភាគីដែលមានវត្តមាន និងមានសិទ្ធិធ្វើការបោះឆ្នោតគាំទ្រ ឬបដិសេធ ។ ភាគីដែលបោះឆ្នោតអនុវត្តវាទមិនត្រូវបានរាប់ បញ្ចូលក្នុងចំនួនសរុប ២/៣ (ពីរភាគបី) សម្រាប់ការអនុវត្តលើវិសោធនកម្មនោះឡើយ ។
- ២- សេចក្តីស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្ម ត្រូវជូនដំណឹងទៅភាគីជាសមាជិកទាំងអស់តាមរយៈលេខាធិការ ដ្ឋានឱ្យបានមុនរយៈពេល ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃនៃថ្ងៃបើកកិច្ចប្រជុំ ។
- ៣- វិសោធនកម្មចូលជាធរមានសម្រាប់គ្រប់ភាគី ដែលបានអនុម័តយល់ព្រមនៅក្រោយអំឡុងពេល ៦០ (ហុកសិប) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីចំនួន ២/៣ (ពីរភាគបី) នៃភាគីជាសមាជិកទាំងនោះដាក់លិខិតូប ករណ៍ទទួលស្គាល់វិសោធនកម្មជូនរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ។ បន្ទាប់មក វិសោធនកម្មត្រូវចូលជា ធរមានសម្រាប់ភាគីផ្សេងទៀត ក្រោយរយៈពេល៦០(ហុកសិប) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីថ្ងៃ ដែលភាគីទាំងនោះ បានដាក់ជូនលិខិតូបករណ៍ទទួលស្គាល់វិសោធនកម្ម ជូនរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ។

**មាត្រា ១៨**  
**ការដោះស្រាយវិវាទ**

- ១- រាល់វិវាទដែលអាចកើតឡើងរវាងភាគីជាសមាជិកពីរ ឬច្រើនទាក់ទងនឹងការបកស្រាយ ឬការ អនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះត្រូវធ្វើតាមរយៈការចរចារវាងភាគីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិវាទ នោះ ។
- ២- បើវិវាទមិនអាចដោះស្រាយតាមការចរចាគ្នា ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រានេះទេ ភាគី ដោយព្រមព្រៀងគ្នាទាំងនោះអាចដាក់ជូនស្ថាប័នអាជ្ញាកណ្តាលជាពិសេសទៅកាន់តុលាការនៅទី ក្រុងឡាអេ ដើម្បីធ្វើការវិនិច្ឆ័យ ហើយភាគីវិវាទត្រូវគោរពតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការនេះ ។

**មាត្រា ១៩**  
**ការចុះហត្ថលេខា**

អនុសញ្ញានេះត្រូវបានបើកឱ្យធ្វើការចុះហត្ថលេខានៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៧៣ និងបន្ទាប់មកត្រូវបានបើកឱ្យធ្វើការចុះហត្ថលេខានៅទីក្រុងប៉ោន រហូតដល់ ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៧៤ ។

**មាត្រា ២០**  
**ការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម**

អនុសញ្ញានេះត្រូវមានការផ្តល់សច្ចាប័ន ទទួលស្គាល់ ឬយល់ព្រម ។ ឯកសារផ្លូវការនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ឬការយល់ព្រមត្រូវបញ្ជូនទៅតម្កល់ទុកនៅរដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធស្វីស ដែលជាដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ។

**មាត្រា ២១**  
**ការសុំចូលជាសមាជិក**

អនុសញ្ញានេះត្រូវបានបើកចំហរដោយគ្មានកំណត់ចំពោះការសុំចូលជាសមាជិក ។ ឯកសារផ្លូវការនៃការសុំចូលជាសមាជិក ត្រូវបានយកទៅតម្កល់ទុកនៅរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ។

**មាត្រា ២២**  
**ការចូលជាធរមាន**

- ១- អនុសញ្ញានេះត្រូវចូលជាធរមាន ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃបន្ទាប់ពីបានតម្កល់ឯកសារផ្លូវការទី១០ នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម ឬការសុំចូលជាសមាជិកនៅរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ។
- ២- ចំពោះរដ្ឋ ដែលធ្វើការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ឬការយល់ព្រមអនុសញ្ញានេះ ឬការសុំចូលជាសមាជិកនៅក្រោយពេលដែលឯកសារទី១០ ត្រូវបានតម្កល់រួច អនុសញ្ញានេះនឹងត្រូវចូលជាធរមាន ៩០ (កៅសិប) ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីរដ្ឋនេះ បានតម្កល់ឯកសារស្តីពីការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម ឬការសុំចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន ។

**មាត្រា ២៣**  
**ការទទួលយកអនុសញ្ញាដោយការធ្វើខ ជាក់លក្ខខណ្ឌ**

- ១- បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃអនុសញ្ញានេះមិនអាចត្រូវធ្វើជាលក្ខខណ្ឌជាទូទៅទាំងនោះបានទេ ។  
លក្ខខណ្ឌជាក់លាក់ អាចត្រូវបានធ្វើជាខ្នាតជាក់លាក់លក្ខខណ្ឌដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិដូចមាន  
ចែងក្នុងមាត្រា នេះមាត្រា១៥ និងមាត្រា ១៦ ។
- ២- នៅពេលតម្កល់ឯកសារផ្តល់សច្ចាប័ន ឯកសារទទួលស្គាល់ ឯកសារយល់ព្រម ឬឯកសារសុំចូល  
ជាសមាជិក រដ្ឋនីមួយៗអាចបញ្ចូលឯកសារធ្វើខ្លះ ជាក់លាក់លក្ខខណ្ឌបានទាក់ទងនឹង ៖
  - ក- ប្រភេទណាមួយនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I, II និង III ។
  - ខ- ផ្នែកឬបំណែកកែច្នៃណាមួយដែលបញ្ជាក់បានច្បាស់លាស់ពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រភេទក្នុង  
ឧបសម្ព័ន្ធ III ។
- ៣- ទាល់តែមានការដកចេញនូវលិខិតធ្វើខ្លះ ជាក់លាក់លក្ខខណ្ឌរបស់ខ្លួនដែលមានក្នុងមាត្រានេះ ភាគីនោះ  
ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាភាគីមិនមែនជាសមាជិកនៃអនុសញ្ញានេះទេ ទាក់ទងនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម  
ប្រភេទ ជាពិសេសផ្នែក ឬបំណែកកែច្នៃ ដែលមានចែងក្នុងឯកសារធ្វើខ្លះ ជាក់លាក់លក្ខខណ្ឌនោះ។

**មាត្រា ២៤**  
**ការសុំលាលែងចេញពីសមាជិកភាព**

ភាគីនីមួយៗអាចលាលែងចេញពីសមាជិកភាពនៃអនុសញ្ញានេះ ដោយការធ្វើសេចក្តីជូនដំណឹង  
ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជាក់ជូនរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារបានគ្រប់ពេល ។ សេចក្តីសុំលាលែងចេញពី  
សមាជិកភាពត្រូវមានប្រសិទ្ធភាព នៅក្រោយរយៈពេល ១២ (ដប់ពីរ) ខែ បន្ទាប់ពីរដ្ឋាភិបាលតម្កល់  
ឯកសារ បានទទួលសេចក្តីជូនដំណឹងនេះ ។

**មាត្រា ២៥**  
**ការតម្កល់ឯកសារ**

១- អនុសញ្ញានេះមានអត្ថបទដើមសរសេរជា ភាសាចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងភាសាអេស្ប៉ាញ  
ដែលមានខ្លឹមសារ និងតម្លៃស្មើគ្នា និងត្រូវបានតម្កល់ទុកនៅរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារ ដែលត្រូវ  
បញ្ជូនជាអត្ថបទចម្លងទៅគ្រប់ភាគីជាសមាជិកទាំងអស់ដែលបានចុះហត្ថលេខា ឬដែលបាន  
តម្កល់ឯកសារផ្លូវការរបស់ខ្លួន ដើម្បីស្នើសុំចូលជាសមាជិក ។

២- រដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារត្រូវជូនដំណឹងដល់បណ្តារដ្ឋហត្ថលេខី និងរដ្ឋសូមចូលជាសមាជិក  
ទាំងអស់នៃអនុសញ្ញា និងលេខាធិការដ្ឋាន អំពីការចុះហត្ថលេខា ការតម្កល់ឯកសារផ្តល់សច្ចាប័ន  
ការទទួលស្គាល់ ការយល់ព្រម ឬការសុំចូលជាសមាជិក ការចូលជាធរមានរបស់អនុសញ្ញាធ្វើ  
វិសោធនកម្ម ការសុំបញ្ចូល និងការសុំដកឯកសារធ្វើខ ដាក់លក្ខខណ្ឌ និងការសុំលាលែងចេញ  
ពីសមាជិកភាពទាំងអស់ ។

៣- នៅពេលអនុសញ្ញានេះ ចូលជាធរមានភ្លាម ឯកសារចម្លងមានបញ្ជាក់ជាត្រឹមត្រូវមួយ ត្រូវបាន  
បញ្ជូនដោយរដ្ឋាភិបាលតម្កល់ឯកសារទៅកាន់លេខាធិការដ្ឋានរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ  
ដើម្បីធ្វើការចុះបញ្ជី និងការផ្សព្វផ្សាយអនុលោមតាមមាត្រា ១០២ នៃធម្មនុញ្ញអង្គការសហប្រជា  
ជាតិ ។

ដើម្បីទុកជាសក្ខីភាព ហត្ថលេខីពេញសមត្ថភាពទាំងឡាយ ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតត្រឹមត្រូវ  
ខាងក្រោម បានចុះហត្ថលេខាលើអនុសញ្ញានេះ។

ធ្វើនៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន នាថ្ងៃទី៣ (បី) ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៧៣ (មួយពាន់ប្រាំបួនរយចិតសិបបី) ។

## Text of the Convention

### Contents

Article I	Definitions .....	1
Article II	Fundamental principles .....	2
Article III	Regulation of trade in specimens of species included in Appendix I .....	2
Article IV	Regulation of trade in specimens of species included in Appendix II .....	3
Article V	Regulation of trade in specimens of species included in Appendix III .....	4
Article VI	Permits and certificates .....	5
Article VII	Exemptions and other special provisions relating to trade .....	5
Article VIII	Measures to be taken by the Parties .....	6
Article IX	Management and Scientific Authorities .....	7
Article X	Trade with States not party to the Convention .....	7
Article XI	Conference of the Parties .....	8
Article XII	The Secretariat .....	8
Article XIII	International measures .....	9
Article XIV	Effect on domestic legislation and international conventions .....	9
Article XV	Amendments to Appendices I and II .....	10
Article XVI	Appendix III and amendments thereto .....	11
Article XVII	Amendment of the Convention .....	12
Article XVIII	Resolution of disputes .....	12
Article XIX	Signature .....	13
Article XX	Ratification, acceptance, approval .....	13
Article XXI	Accession .....	13
Article XXII	Entry into force .....	14
Article XXIII	Reservations .....	14
Article XXIV	Denunciation .....	14
Article XXV	Depositary .....	14

# Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

Signed at Washington, D.C., on 3 March 1973  
Amended at Bonn, on 22 June 1979

The Contracting States,

*Recognizing* that wild fauna and flora in their many beautiful and varied forms are an irreplaceable part of the natural systems of the earth which must be protected for this and the generations to come;

*Conscious* of the ever-growing value of wild fauna and flora from aesthetic, scientific, cultural, recreational and economic points of view;

*Recognizing* that peoples and States are and should be the best protectors of their own wild fauna and flora;

*Recognizing*, in addition, that international co-operation is essential for the protection of certain species of wild fauna and flora against over-exploitation through international trade;

*Convinced* of the urgency of taking appropriate measures to this end;

*Have agreed* as follows:

## Article I

## Definitions

For the purpose of the present Convention, unless the context otherwise requires:

- (a) "Species" means any species, subspecies, or geographically separate population thereof;
  - (b) "Specimen" means:
    - (i) any animal or plant, whether alive or dead;
    - (ii) in the case of an animal: for species included in Appendices I and II, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendix III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendix III in relation to the species; and
    - (iii) in the case of a plant: for species included in Appendix I, any readily recognizable part or derivative thereof; and for species included in Appendices II and III, any readily recognizable part or derivative thereof specified in Appendices II and III in relation to the species;
  - (c) "Trade" means export, re-export, import and introduction from the sea;
  - (d) "Re-export" means export of any specimen that has previously been imported;
  - (e) "Introduction from the sea" means transportation into a State of specimens of any species which were taken in the marine environment not under the jurisdiction of any State;
  - (f) "Scientific Authority" means a national scientific authority designated in accordance with Article IX;
  - (g) "Management Authority" means a national management authority designated in accordance with Article IX;
  - (h) "Party" means a State for which the present Convention has entered into force.
-



## Article II

## Fundamental principles

1. Appendix I shall include all species threatened with extinction which are or may be affected by trade. Trade in specimens of these species must be subject to particularly strict regulation in order not to endanger further their survival and must only be authorized in exceptional circumstances.
  2. Appendix II shall include:
    - (a) all species which although not necessarily now threatened with extinction may become so unless trade in specimens of such species is subject to strict regulation in order to avoid utilization incompatible with their survival; and
    - (b) other species which must be subject to regulation in order that trade in specimens of certain species referred to in sub-paragraph (a) of this paragraph may be brought under effective control.
  3. Appendix III shall include all species which any Party identifies as being subject to regulation within its jurisdiction for the purpose of preventing or restricting exploitation, and as needing the co-operation of other Parties in the control of trade.
  4. The Parties shall not allow trade in specimens of species included in Appendices I, II and III except in accordance with the provisions of the present Convention.
- 

## Article III

## Regulation of trade in specimens of species included in Appendix I

1. All trade in specimens of species included in Appendix I shall be in accordance with the provisions of this Article.
2. The export of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant and presentation of an export permit. An export permit shall only be granted when the following conditions have been met:
  - (a) a Scientific Authority of the State of export has advised that such export will not be detrimental to the survival of that species;
  - (b) a Management Authority of the State of export is satisfied that the specimen was not obtained in contravention of the laws of that State for the protection of fauna and flora;
  - (c) a Management Authority of the State of export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment; and
  - (d) a Management Authority of the State of export is satisfied that an import permit has been granted for the specimen.
3. The import of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant and presentation of an import permit and either an export permit or a re-export certificate. An import permit shall only be granted when the following conditions have been met:
  - (a) a Scientific Authority of the State of import has advised that the import will be for purposes which are not detrimental to the survival of the species involved;
  - (b) a Scientific Authority of the State of import is satisfied that the proposed recipient of a living specimen is suitably equipped to house and care for it; and
  - (c) a Management Authority of the State of import is satisfied that the specimen is not to be used for primarily commercial purposes.

4. The re-export of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant and presentation of a re-export certificate. A re-export certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
    - (a) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that the specimen was imported into that State in accordance with the provisions of the present Convention;
    - (b) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment; and
    - (c) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that an import permit has been granted for any living specimen.
  5. The introduction from the sea of any specimen of a species included in Appendix I shall require the prior grant of a certificate from a Management Authority of the State of introduction. A certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
    - (a) a Scientific Authority of the State of introduction advises that the introduction will not be detrimental to the survival of the species involved;
    - (b) a Management Authority of the State of introduction is satisfied that the proposed recipient of a living specimen is suitably equipped to house and care for it; and
    - (c) a Management Authority of the State of introduction is satisfied that the specimen is not to be used for primarily commercial purposes.
- 

## **Article IV**

### **Regulation of trade in specimens of species included in Appendix II**

1. All trade in specimens of species included in Appendix II shall be in accordance with the provisions of this Article.
2. The export of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior grant and presentation of an export permit. An export permit shall only be granted when the following conditions have been met:
  - (a) a Scientific Authority of the State of export has advised that such export will not be detrimental to the survival of that species;
  - (b) a Management Authority of the State of export is satisfied that the specimen was not obtained in contravention of the laws of that State for the protection of fauna and flora; and
  - (c) a Management Authority of the State of export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
3. A Scientific Authority in each Party shall monitor both the export permits granted by that State for specimens of species included in Appendix II and the actual exports of such specimens. Whenever a Scientific Authority determines that the export of specimens of any such species should be limited in order to maintain that species throughout its range at a level consistent with its role in the ecosystems in which it occurs and well above the level at which that species might become eligible for inclusion in Appendix I, the Scientific Authority shall advise the appropriate Management Authority of suitable measures to be taken to limit the grant of export permits for specimens of that species.
4. The import of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior presentation of either an export permit or a re-export certificate.

5. The re-export of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior grant and presentation of a re-export certificate. A re-export certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
    - (a) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that the specimen was imported into that State in accordance with the provisions of the present Convention; and
    - (b) a Management Authority of the State of re-export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
  6. The introduction from the sea of any specimen of a species included in Appendix II shall require the prior grant of a certificate from a Management Authority of the State of introduction. A certificate shall only be granted when the following conditions have been met:
    - (a) a Scientific Authority of the State of introduction advises that the introduction will not be detrimental to the survival of the species involved; and
    - (b) a Management Authority of the State of introduction is satisfied that any living specimen will be so handled as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
  7. Certificates referred to in paragraph 6 of this Article may be granted on the advice of a Scientific Authority, in consultation with other national scientific authorities or, when appropriate, international scientific authorities, in respect of periods not exceeding one year for total numbers of specimens to be introduced in such periods.
- 

## **Article V**

### **Regulation of trade in specimens of species included in Appendix III**

1. All trade in specimens of species included in Appendix III shall be in accordance with the provisions of this Article.
  2. The export of any specimen of a species included in Appendix III from any State which has included that species in Appendix III shall require the prior grant and presentation of an export permit. An export permit shall only be granted when the following conditions have been met:
    - (a) a Management Authority of the State of export is satisfied that the specimen was not obtained in contravention of the laws of that State for the protection of fauna and flora; and
    - (b) a Management Authority of the State of export is satisfied that any living specimen will be so prepared and shipped as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
  3. The import of any specimen of a species included in Appendix III shall require, except in circumstances to which paragraph 4 of this Article applies, the prior presentation of a certificate of origin and, where the import is from a State which has included that species in Appendix III, an export permit.
  4. In the case of re-export, a certificate granted by the Management Authority of the State of re-export that the specimen was processed in that State or is being re-exported shall be accepted by the State of import as evidence that the provisions of the present Convention have been complied with in respect of the specimen concerned.
-

## Article VI

## Permits and certificates

1. Permits and certificates granted under the provisions of Articles III, IV, and V shall be in accordance with the provisions of this Article.
  2. An export permit shall contain the information specified in the model set forth in Appendix IV, and may only be used for export within a period of six months from the date on which it was granted.
  3. Each permit or certificate shall contain the title of the present Convention, the name and any identifying stamp of the Management Authority granting it and a control number assigned by the Management Authority.
  4. Any copies of a permit or certificate issued by a Management Authority shall be clearly marked as copies only and no such copy may be used in place of the original, except to the extent endorsed thereon.
  5. A separate permit or certificate shall be required for each consignment of specimens.
  6. A Management Authority of the State of import of any specimen shall cancel and retain the export permit or re-export certificate and any corresponding import permit presented in respect of the import of that specimen.
  7. Where appropriate and feasible a Management Authority may affix a mark upon any specimen to assist in identifying the specimen. For these purposes "mark" means any indelible imprint, lead seal or other suitable means of identifying a specimen, designed in such a way as to render its imitation by unauthorized persons as difficult as possible.
- 

## Article VII

## Exemptions and other special provisions relating to trade

1. The provisions of Articles III, IV and V shall not apply to the transit or transshipment of specimens through or in the territory of a Party while the specimens remain in Customs control.
2. Where a Management Authority of the State of export or re-export is satisfied that a specimen was acquired before the provisions of the present Convention applied to that specimen, the provisions of Articles III, IV and V shall not apply to that specimen where the Management Authority issues a certificate to that effect.
3. The provisions of Articles III, IV and V shall not apply to specimens that are personal or household effects. This exemption shall not apply where:
  - (a) in the case of specimens of a species included in Appendix I, they were acquired by the owner outside his State of usual residence, and are being imported into that State; or
  - (b) in the case of specimens of species included in Appendix II:
    - (i) they were acquired by the owner outside his State of usual residence and in a State where removal from the wild occurred;
    - (ii) they are being imported into the owner's State of usual residence; and
    - (iii) the State where removal from the wild occurred requires the prior grant of export permits before any export of such specimens;unless a Management Authority is satisfied that the specimens were acquired before the provisions of the present Convention applied to such specimens.

4. Specimens of an animal species included in Appendix I bred in captivity for commercial purposes, or of a plant species included in Appendix I artificially propagated for commercial purposes, shall be deemed to be specimens of species included in Appendix II.
  5. Where a Management Authority of the State of export is satisfied that any specimen of an animal species was bred in captivity or any specimen of a plant species was artificially propagated, or is a part of such an animal or plant or was derived therefrom, a certificate by that Management Authority to that effect shall be accepted in lieu of any of the permits or certificates required under the provisions of Article III, IV or V.
  6. The provisions of Articles III, IV and V shall not apply to the non-commercial loan, donation or exchange between scientists or scientific institutions registered by a Management Authority of their State, of herbarium specimens, other preserved, dried or embedded museum specimens, and live plant material which carry a label issued or approved by a Management Authority.
  7. A Management Authority of any State may waive the requirements of Articles III, IV and V and allow the movement without permits or certificates of specimens which form part of a travelling zoo, circus, menagerie, plant exhibition or other travelling exhibition provided that:
    - (a) the exporter or importer registers full details of such specimens with that Management Authority;
    - (b) the specimens are in either of the categories specified in paragraph 2 or 5 of this Article; and
    - (c) the Management Authority is satisfied that any living specimen will be so transported and cared for as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
- 

## **Article VIII**

## **Measures to be taken by the Parties**

1. The Parties shall take appropriate measures to enforce the provisions of the present Convention and to prohibit trade in specimens in violation thereof. These shall include measures:
  - (a) to penalize trade in, or possession of, such specimens, or both; and
  - (b) to provide for the confiscation or return to the State of export of such specimens.
2. In addition to the measures taken under paragraph 1 of this Article, a Party may, when it deems it necessary, provide for any method of internal reimbursement for expenses incurred as a result of the confiscation of a specimen traded in violation of the measures taken in the application of the provisions of the present Convention.
3. As far as possible, the Parties shall ensure that specimens shall pass through any formalities required for trade with a minimum of delay. To facilitate such passage, a Party may designate ports of exit and ports of entry at which specimens must be presented for clearance. The Parties shall ensure further that all living specimens, during any period of transit, holding or shipment, are properly cared for so as to minimize the risk of injury, damage to health or cruel treatment.
4. Where a living specimen is confiscated as a result of measures referred to in paragraph 1 of this Article:
  - (a) the specimen shall be entrusted to a Management Authority of the State of confiscation;
  - (b) the Management Authority shall, after consultation with the State of export, return the specimen to that State at the expense of that State, or to a rescue centre or such other place as the Management Authority deems appropriate and consistent with the purposes of the present Convention; and

- (c) the Management Authority may obtain the advice of a Scientific Authority, or may, whenever it considers it desirable, consult the Secretariat in order to facilitate the decision under sub-paragraph (b) of this paragraph, including the choice of a rescue centre or other place.
  5. A rescue centre as referred to in paragraph 4 of this Article means an institution designated by a Management Authority to look after the welfare of living specimens, particularly those that have been confiscated.
  6. Each Party shall maintain records of trade in specimens of species included in Appendices I, II and III which shall cover:
    - (a) the names and addresses of exporters and importers; and
    - (b) the number and type of permits and certificates granted; the States with which such trade occurred; the numbers or quantities and types of specimens, names of species as included in Appendices I, II and III and, where applicable, the size and sex of the specimens in question.
  7. Each Party shall prepare periodic reports on its implementation of the present Convention and shall transmit to the Secretariat:
    - (a) an annual report containing a summary of the information specified in sub-paragraph (b) of paragraph 6 of this Article; and
    - (b) a biennial report on legislative, regulatory and administrative measures taken to enforce the provisions of the present Convention.
  8. The information referred to in paragraph 7 of this Article shall be available to the public where this is not inconsistent with the law of the Party concerned.
- 

## **Article IX**

### **Management and Scientific Authorities**

1. Each Party shall designate for the purposes of the present Convention:
    - (a) one or more Management Authorities competent to grant permits or certificates on behalf of that Party; and
    - (b) one or more Scientific Authorities.
  2. A State depositing an instrument of ratification, acceptance, approval or accession shall at that time inform the Depositary Government of the name and address of the Management Authority authorized to communicate with other Parties and with the Secretariat.
  3. Any changes in the designations or authorizations under the provisions of this Article shall be communicated by the Party concerned to the Secretariat for transmission to all other Parties.
  4. Any Management Authority referred to in paragraph 2 of this Article shall, if so requested by the Secretariat or the Management Authority of another Party, communicate to it impression of stamps, seals or other devices used to authenticate permits or certificates.
- 

## **Article X**

### **Trade with States not party to the Convention**

Where export or re-export is to, or import is from, a State not a Party to the present Convention, comparable documentation issued by the competent authorities in that State which substantially conforms with the requirements of the present Convention for permits and certificates may be accepted in lieu thereof by any Party.

---

## Article XI

## Conference of the Parties

1. The Secretariat shall call a meeting of the Conference of the Parties not later than two years after the entry into force of the present Convention.
2. Thereafter the Secretariat shall convene regular meetings at least once every two years, unless the Conference decides otherwise, and extraordinary meetings at any time on the written request of at least one-third of the Parties.
3. At meetings, whether regular or extraordinary, the Parties shall review the implementation of the present Convention and may:
  - (a) make such provision as may be necessary to enable the Secretariat to carry out its duties, and adopt financial provisions;
  - (b) consider and adopt amendments to Appendices I and II in accordance with Article XV;
  - (c) review the progress made towards the restoration and conservation of the species included in Appendices I, II and III;
  - (d) receive and consider any reports presented by the Secretariat or by any Party; and
  - (e) where appropriate, make recommendations for improving the effectiveness of the present Convention.
4. At each regular meeting, the Parties may determine the time and venue of the next regular meeting to be held in accordance with the provisions of paragraph 2 of this Article.
5. At any meeting, the Parties may determine and adopt rules of procedure for the meeting.
6. The United Nations, its Specialized Agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State not a Party to the present Convention, may be represented at meetings of the Conference by observers, who shall have the right to participate but not to vote.
7. Any body or agency technically qualified in protection, conservation or management of wild fauna and flora, in the following categories, which has informed the Secretariat of its desire to be represented at meetings of the Conference by observers, shall be admitted unless at least one-third of the Parties present object:
  - (a) international agencies or bodies, either governmental or non-governmental, and national governmental agencies and bodies; and
  - (b) national non-governmental agencies or bodies which have been approved for this purpose by the State in which they are located.Once admitted, these observers shall have the right to participate but not to vote.

---

## Article XII

## The Secretariat

1. Upon entry into force of the present Convention, a Secretariat shall be provided by the Executive Director of the United Nations Environment Programme. To the extent and in the manner he considers appropriate, he may be assisted by suitable inter-governmental or non-governmental international or national agencies and bodies technically qualified in protection, conservation and management of wild fauna and flora.
2. The functions of the Secretariat shall be:
  - (a) to arrange for and service meetings of the Parties;

- (b) to perform the functions entrusted to it under the provisions of Articles XV and XVI of the present Convention;
  - (c) to undertake scientific and technical studies in accordance with programmes authorized by the Conference of the Parties as will contribute to the implementation of the present Convention, including studies concerning standards for appropriate preparation and shipment of living specimens and the means of identifying specimens;
  - (d) to study the reports of Parties and to request from Parties such further information with respect thereto as it deems necessary to ensure implementation of the present Convention;
  - (e) to invite the attention of the Parties to any matter pertaining to the aims of the present Convention;
  - (f) to publish periodically and distribute to the Parties current editions of Appendices I, II and III together with any information which will facilitate identification of specimens of species included in those Appendices;
  - (g) to prepare annual reports to the Parties on its work and on the implementation of the present Convention and such other reports as meetings of the Parties may request;
  - (h) to make recommendations for the implementation of the aims and provisions of the present Convention, including the exchange of information of a scientific or technical nature;
  - (i) to perform any other function as may be entrusted to it by the Parties.
- 

## **Article XIII**

## **International measures**

1. When the Secretariat in the light of information received is satisfied that any species included in Appendix I or II is being affected adversely by trade in specimens of that species or that the provisions of the present Convention are not being effectively implemented, it shall communicate such information to the authorized Management Authority of the Party or Parties concerned.
  2. When any Party receives a communication as indicated in paragraph 1 of this Article, it shall, as soon as possible, inform the Secretariat of any relevant facts insofar as its laws permit and, where appropriate, propose remedial action. Where the Party considers that an inquiry is desirable, such inquiry may be carried out by one or more persons expressly authorized by the Party.
  3. The information provided by the Party or resulting from any inquiry as specified in paragraph 2 of this Article shall be reviewed by the next Conference of the Parties which may make whatever recommendations it deems appropriate.
- 

## **Article XIV**

## **Effect on domestic legislation and international conventions**

1. The provisions of the present Convention shall in no way affect the right of Parties to adopt:
  - (a) stricter domestic measures regarding the conditions for trade, taking, possession or transport of specimens of species included in Appendices I, II and III, or the complete prohibition thereof; or



- (b) domestic measures restricting or prohibiting trade, taking, possession or transport of species not included in Appendix I, II or III.
2. The provisions of the present Convention shall in no way affect the provisions of any domestic measures or the obligations of Parties deriving from any treaty, convention, or international agreement relating to other aspects of trade, taking, possession or transport of specimens which is in force or subsequently may enter into force for any Party including any measure pertaining to the Customs, public health, veterinary or plant quarantine fields.
  3. The provisions of the present Convention shall in no way affect the provisions of, or the obligations deriving from, any treaty, convention or international agreement concluded or which may be concluded between States creating a union or regional trade agreement establishing or maintaining a common external Customs control and removing Customs control between the parties thereto insofar as they relate to trade among the States members of that union or agreement.
  4. A State party to the present Convention, which is also a party to any other treaty, convention or international agreement which is in force at the time of the coming into force of the present Convention and under the provisions of which protection is afforded to marine species included in Appendix II, shall be relieved of the obligations imposed on it under the provisions of the present Convention with respect to trade in specimens of species included in Appendix II that are taken by ships registered in that State and in accordance with the provisions of such other treaty, convention or international agreement.
  5. Notwithstanding the provisions of Articles III, IV and V, any export of a specimen taken in accordance with paragraph 4 of this Article shall only require a certificate from a Management Authority of the State of introduction to the effect that the specimen was taken in accordance with the provisions of the other treaty, convention or international agreement in question.
  6. Nothing in the present Convention shall prejudice the codification and development of the law of the sea by the United Nations Conference on the Law of the Sea convened pursuant to Resolution 2750 C (XXV) of the General Assembly of the United Nations nor the present or future claims and legal views of any State concerning the law of the sea and the nature and extent of coastal and flag State jurisdiction.
- 

## Article XV

## Amendments to Appendices I and II

1. The following provisions shall apply in relation to amendments to Appendices I and II at meetings of the Conference of the Parties:
  - (a) Any Party may propose an amendment to Appendix I or II for consideration at the next meeting. The text of the proposed amendment shall be communicated to the Secretariat at least 150 days before the meeting. The Secretariat shall consult the other Parties and interested bodies on the amendment in accordance with the provisions of subparagraphs (b) and (c) of paragraph 2 of this Article and shall communicate the response to all Parties not later than 30 days before the meeting.
  - (b) Amendments shall be adopted by a two-thirds majority of Parties present and voting. For these purposes "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Parties abstaining from voting shall not be counted among the two-thirds required for adopting an amendment.
  - (c) Amendments adopted at a meeting shall enter into force 90 days after that meeting for all Parties except those which make a reservation in accordance with paragraph 3 of this Article.
2. The following provisions shall apply in relation to amendments to Appendices I and II between meetings of the Conference of the Parties:

- (a) Any Party may propose an amendment to Appendix I or II for consideration between meetings by the postal procedures set forth in this paragraph.
  - (b) For marine species, the Secretariat shall, upon receiving the text of the proposed amendment, immediately communicate it to the Parties. It shall also consult inter-governmental bodies having a function in relation to those species especially with a view to obtaining scientific data these bodies may be able to provide and to ensuring co-ordination with any conservation measures enforced by such bodies. The Secretariat shall communicate the views expressed and data provided by these bodies and its own findings and recommendations to the Parties as soon as possible.
  - (c) For species other than marine species, the Secretariat shall, upon receiving the text of the proposed amendment, immediately communicate it to the Parties, and, as soon as possible thereafter, its own recommendations.
  - (d) Any Party may, within 60 days of the date on which the Secretariat communicated its recommendations to the Parties under sub-paragraph (b) or (c) of this paragraph, transmit to the Secretariat any comments on the proposed amendment together with any relevant scientific data and information.
  - (e) The Secretariat shall communicate the replies received together with its own recommendations to the Parties as soon as possible.
  - (f) If no objection to the proposed amendment is received by the Secretariat within 30 days of the date the replies and recommendations were communicated under the provisions of sub-paragraph (e) of this paragraph, the amendment shall enter into force 90 days later for all Parties except those which make a reservation in accordance with paragraph 3 of this Article.
  - (g) If an objection by any Party is received by the Secretariat, the proposed amendment shall be submitted to a postal vote in accordance with the provisions of sub-paragraphs (h), (i) and (j) of this paragraph.
  - (h) The Secretariat shall notify the Parties that notification of objection has been received.
  - (i) Unless the Secretariat receives the votes for, against or in abstention from at least one-half of the Parties within 60 days of the date of notification under sub-paragraph (h) of this paragraph, the proposed amendment shall be referred to the next meeting of the Conference for further consideration.
  - (j) Provided that votes are received from one-half of the Parties, the amendment shall be adopted by a two-thirds majority of Parties casting an affirmative or negative vote.
  - (k) The Secretariat shall notify all Parties of the result of the vote.
  - (l) If the proposed amendment is adopted it shall enter into force 90 days after the date of the notification by the Secretariat of its acceptance for all Parties except those which make a reservation in accordance with paragraph 3 of this Article.
3. During the period of 90 days provided for by sub-paragraph (c) of paragraph 1 or sub-paragraph (l) of paragraph 2 of this Article any Party may by notification in writing to the Depositary Government make a reservation with respect to the amendment.
- Until such reservation is withdrawn the Party shall be treated as a State not a Party to the present Convention with respect to trade in the species concerned.

---

## Article XVI

## Appendix III and amendments thereto

1. Any Party may at any time submit to the Secretariat a list of species which it identifies as being subject to regulation within its jurisdiction for the purpose mentioned in paragraph 3 of Article II. Appendix III shall include the names of the Parties submitting the species for

inclusion therein, the scientific names of the species so submitted, and any parts or derivatives of the animals or plants concerned that are specified in relation to the species for the purposes of sub-paragraph (b) of Article I.

2. Each list submitted under the provisions of paragraph 1 of this Article shall be communicated to the Parties by the Secretariat as soon as possible after receiving it. The list shall take effect as part of Appendix III 90 days after the date of such communication. At any time after the communication of such list, any Party may by notification in writing to the Depositary Government enter a reservation with respect to any species or any parts or derivatives, and until such reservation is withdrawn, the State shall be treated as a State not a Party to the present Convention with respect to trade in the species or part or derivative concerned.
3. A Party which has submitted a species for inclusion in Appendix III may withdraw it at any time by notification to the Secretariat which shall communicate the withdrawal to all Parties. The withdrawal shall take effect 30 days after the date of such communication.
4. Any Party submitting a list under the provisions of paragraph 1 of this Article shall submit to the Secretariat a copy of all domestic laws and regulations applicable to the protection of such species, together with any interpretations which the Party may deem appropriate or the Secretariat may request. The Party shall, for as long as the species in question is included in Appendix III, submit any amendments of such laws and regulations or any interpretations as they are adopted.

---

## **Article XVII**

## **Amendment of the Convention**

1. An extraordinary meeting of the Conference of the Parties shall be convened by the Secretariat on the written request of at least one-third of the Parties to consider and adopt amendments to the present Convention. Such amendments shall be adopted by a two-thirds majority of Parties present and voting. For these purposes "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Parties abstaining from voting shall not be counted among the two-thirds required for adopting an amendment.
2. The text of any proposed amendment shall be communicated by the Secretariat to all Parties at least 90 days before the meeting.
3. An amendment shall enter into force for the Parties which have accepted it 60 days after two-thirds of the Parties have deposited an instrument of acceptance of the amendment with the Depositary Government. Thereafter, the amendment shall enter into force for any other Party 60 days after that Party deposits its instrument of acceptance of the amendment.

---

## **Article XVIII**

## **Resolution of disputes**

1. Any dispute which may arise between two or more Parties with respect to the interpretation or application of the provisions of the present Convention shall be subject to negotiation between the Parties involved in the dispute.
  2. If the dispute can not be resolved in accordance with paragraph 1 of this Article, the Parties may, by mutual consent, submit the dispute to arbitration, in particular that of the Permanent Court of Arbitration at The Hague, and the Parties submitting the dispute shall be bound by the arbitral decision.
-

## **Article XIX**

## **Signature**

The present Convention shall be open for signature at Washington until 30th April 1973 and thereafter at Berne until 31st December 1974.

---

## **Article XX**

## **Ratification, acceptance, approval**

The present Convention shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Government of the Swiss Confederation which shall be the Depository Government.

---

## **Article XXI**

## **Accession**

The present Convention shall be open indefinitely for accession. Instruments of accession shall be deposited with the Depository Government.

---

## **Article XXII**

## **Entry into force**

1. The present Convention shall enter into force 90 days after the date of deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, with the Depository Government.
  2. For each State which ratifies, accepts or approves the present Convention or accedes thereto after the deposit of the tenth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, the present Convention shall enter into force 90 days after the deposit by such State of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
- 

## **Article XXIII**

## **Reservations**

1. The provisions of the present Convention shall not be subject to general reservations. Specific reservations may be entered in accordance with the provisions of this Article and Articles XV and XVI.
  2. Any State may, on depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, enter a specific reservation with regard to:
    - (a) any species included in Appendix I, II or III; or
    - (b) any parts or derivatives specified in relation to a species included in Appendix III.
  3. Until a Party withdraws its reservation entered under the provisions of this Article, it shall be treated as a State not a Party to the present Convention with respect to trade in the particular species or parts or derivatives specified in such reservation.
- 

## **Article XXIV**

## **Denunciation**

Any Party may denounce the present Convention by written notification to the Depository Government at any time. The denunciation shall take effect twelve months after the Depository Government has received the notification.

---

## **Article XXV**

## **Depository**

1. The original of the present Convention, in the Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each version being equally authentic, shall be deposited with the Depository Government, which shall transmit certified copies thereof to all States that have signed it or deposited instruments of accession to it.
2. The Depository Government shall inform all signatory and acceding States and the Secretariat of signatures, deposit of instruments of ratification, acceptance, approval or accession, entry into force of the present Convention, amendments thereto, entry and withdrawal of reservations and notifications of denunciation.

3. As soon as the present Convention enters into force, a certified copy thereof shall be transmitted by the Depositary Government to the Secretariat of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

*In witness whereof* the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized to that effect, have signed the present Convention.

*Done* at Washington this third day of March, One Thousand Nine Hundred and Seventy-three.

# បញ្ជីឈ្មោះភាគីហត្ថលេខីនៃអនុសញ្ញា

(List of Contracting Parties)

(តាមកាលបរិច្ឆេទដែលអនុសញ្ញាចូលជាធរមាន)

- Order** Chronological order  
**ISO** Two-letter ISO country code  
**Region** CITES region  
 - 1 = Africa  
 - 2 = Asia  
 - 3 = Central and South America and the Caribbean  
 - 4 = Europe  
 - 5 = North America  
 - 6 = Oceania
- Date 1**  
 - (A) Accession  
 - (Ac) Acceptance  
 - (Ap) Approval  
 - (C) Continuation  
 - (S) Succession  
 - (R) Ratification
- Date 2** Date of entry into force

Order	State	ISO	Region	Date 1	Date 2
1	United States of America	US	5	14/01/1974 (R)	01/07/1975
2	Nigeria	NG	1	09/05/1974 (R)	01/07/1975
3	Switzerland	CH	4	09/07/1974 (R)	01/07/1975
4	Tunisia	TN	1	10/07/1974 (R)	01/07/1975
5	Sweden	SE	4	20/08/1974 (R)	01/07/1975
6	Cyprus	CY	4	18/10/1974 (R)	01/07/1975
7	Ecuador	EC	3	11/02/1975 (R)	01/07/1975
8	Chile	CL	3	14/02/1975 (R)	01/07/1975
9	Uruguay	UY	3	02/04/1975 (R)	01/07/1975
10	Canada	CA	5	10/04/1975 (R)	09/07/1975
11	Mauritius	MU	1	28/04/1975 (R)	27/07/1975
12	Nepal	NP	2	18/06/1975 (A)	16/09/1975
13	Peru	PE	3	27/06/1975 (R)	25/09/1975
14	Costa Rica	CR	3	30/06/1975 (R)	28/09/1975
15	South Africa	ZA	1	15/07/1975 (R)	13/10/1975
16	Brazil	BR	3	06/08/1975 (R)	04/11/1975
17	Madagascar	MG	1	20/08/1975 (R)	18/11/1975
18	Niger	NE	1	08/09/1975 (R)	07/12/1975
19	Morocco	MA	1	16/10/1975 (R)	14/01/1976
20	Ghana	GH	1	14/11/1975 (R)	12/02/1976
21	Papua New Guinea	PG	6	12/12/1975 (A)	11/03/1976

22	Germany	DE	4	22/03/1976 (R)	20/06/1976
23	Pakistan	PK	2	20/04/1976 (A)	19/07/1976
24	Finland	FI	4	10/05/1976 (A)	08/08/1976
25	India	IN	2	20/07/1976 (R)	18/10/1976
26	Democratic Republic of the Congo	CD	1	20/07/1976 (A)	18/10/1976
27	Norway	NO	4	27/07/1976 (R)	25/10/1976
28	Australia	AU	6	29/07/1976 (R)	27/10/1976
29	United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland	GB	4	02/08/1976 (R)	31/10/1976
30	Iran (Islamic Republic of)	IR	2	03/08/1976 (R)	01/11/1976
31	Paraguay	PY	3	15/11/1976 (R)	13/02/1977
32	Seychelles	SC	1	08/02/1977 (A)	09/05/1977
33	Guyana	GY	3	27/05/1977 (A)	25/08/1977
34	Denmark	DK	4	26/07/1977 (R)	24/10/1977
35	Senegal	SN	1	05/08/1977 (A)	03/11/1977
36	Nicaragua	NI	3	06/08/1977 (A)	04/11/1977
37	Gambia	GM	1	26/08/1977 (A)	24/11/1977
38	Malaysia	MY	2	20/10/1977 (A)	18/01/1978
39	Venezuela (Bolivarian Republic of)	VE	3	24/10/1977 (R)	22/01/1978
40	Botswana	BW	1	14/11/1977 (A)	12/02/1978
41	Egypt	EG	1	04/01/1978 (A)	<del>04/04/1978</del>
42	Monaco	MC	4	19/04/1978 (A)	18/07/1978
43	France	FR	4	11/05/1978 (Ap)	<del>09/08/1978</del>
44	Panama	PA	3	17/08/1978 (R)	15/11/1978
45	Togo	TG	1	23/10/1978 (R)	21/01/1979
46	Kenya	KE	1	13/12/1978 (R)	13/03/1979
47	Jordan	JO	2	14/12/1978 (A)	14/03/1979
48	Indonesia	ID	2	28/12/1978 (A)	28/03/1979
49	Sri Lanka	LK	2	04/05/1979 (A)	02/08/1979
50	Bahamas	BS	3	20/06/1979 (A)	18/09/1979
51	Bolivia (Plurinational State of)	BO	3	06/07/1979 (R)	04/10/1979
52	Italy	IT	4	02/10/1979 (R)	31/12/1979
53	Guatemala	GT	3	07/11/1979 (R)	05/02/1980
54	United Republic of Tanzania	TZ	1	29/11/1979 (R)	27/02/1980
55	Liechtenstein	LI	4	30/11/1979 (A)	28/02/1980
56	Israel	IL	2	18/12/1979 (R)	17/03/1980
57	Japan	JP	2	06/08/1980 (Ac)	04/11/1980
58	Central African Republic	CF	1	27/08/1980 (A)	25/11/1980
59	Rwanda	RW	1	20/10/1980 (A)	18/01/1981



60	Suriname	SR	3	17/11/1980 (A)	15/02/1981
61	Zambia	ZM	1	24/11/1980 (A)	22/02/1981
62	Portugal	PT	4	11/12/1980 (R)	11/03/1981
63	China	CN	2	08/01/1981 (A)	08/04/1981
64	Argentina	AR	3	08/01/1981 (R)	08/04/1981
65	Liberia	LR	1	11/03/1981 (A)	09/06/1981
66	Mozambique	MZ	1	25/03/1981 (A)	23/06/1981
67	Zimbabwe	ZW	1	19/05/1981 (A)	17/08/1981
68	Cameroon	CM	1	05/06/1981 (A)	03/09/1981
69	Belize	BZ	3	19/08/1986 (S)	21/09/1981
70	Philippines	PH	2	18/08/1981 (R)	16/11/1981
71	Colombia	CO	3	31/08/1981 (R)	29/11/1981
72	Guinea	GN	1	21/09/1981 (A)	20/12/1981
73	Bangladesh	BD	2	20/11/1981 (R)	18/02/1982
74	Austria	AT	4	27/01/1982 (A)	27/04/1982
75	Malawi	MW	1	05/02/1982 (A)	06/05/1982
76	Sudan	SD	1	26/10/1982 (R)	24/01/1983
77	Saint Lucia	LC	3	15/12/1982 (A)	15/03/1983
78	Thailand	TH	2	21/01/1983 (R)	21/04/1983
79	Congo	CG	1	31/01/1983 (A)	01/05/1983
80	Belgium	BE	4	03/10/1983 (R)	01/05/1984
81	Algeria	DZ	1	23/11/1983 (A)	21/02/1984
82	Luxembourg	LU	4	13/12/1983 (R)	12/03/1984
83	Trinidad and Tobago	TT	3	19/01/1984 (A)	18/04/1984
84	Benin	BJ	1	28/02/1984 (A)	28/05/1984
85	Netherlands	NL	4	19/04/1984 (R)	18/07/1984
86	Honduras	HN	3	15/03/1985 (A)	13/06/1985
87	Hungary	HU	4	29/05/1985 (A)	27/08/1985
88	Afghanistan	AF	2	30/10/1985 (A)	28/01/1986
89	Somalia	SO	1	02/12/1985 (A)	02/03/1986
90	Spain	ES	4	30/05/1986 (A)	28/08/1986
91	Singapore	SG	2	30/11/1986 (A)	28/02/1987
92	Dominican Republic	DO	3	17/12/1986 (A)	17/03/1987
93	El Salvador	SV	3	30/04/1987 (A)	29/07/1987
94	Burundi	BI	1	08/08/1988 (A)	06/11/1988
95	Saint Vincent and the Grenadines	VC	3	30/11/1988 (A)	28/02/1989
96	Chad	TD	1	02/02/1989 (A)	03/05/1989
97	Gabon	GA	1	13/02/1989 (A)	14/05/1989
98	Ethiopia	ET	1	05/04/1989 (A)	04/07/1989

99	Malta	MT	4	17/04/1989 (A)	16/07/1989
100	New Zealand	NZ	6	10/05/1989 (A)	08/08/1989
101	Vanuatu	VU	6	17/07/1989 (A)	15/10/1989
102	Burkina Faso	BF	1	13/10/1989 (A)	11/01/1990
103	Poland	PL	4	12/12/1989 (R)	12/03/1990
104	United Arab Emirates	AE	2	08/02/1990 (A)	09/05/1990
105	Cuba	CU	3	20/04/1990 (A)	19/07/1990
106	Brunei Darussalam	BN	2	04/05/1990 (A)	02/08/1990
107	Guinea-Bissau	GW	1	16/05/1990 (A)	14/08/1990
108	Namibia	NA	1	18/12/1990 (A)	18/03/1991
109	Bulgaria	BG	4	16/01/1991 (A)	16/04/1991
110	Mexico	MX	5	02/07/1991 (A)	30/09/1991
111	Uganda	UG	1	18/07/1991 (A)	16/10/1991
112	Russian Federation	RU	4	13/01/1992 (C)	01/01/1992
113	Djibouti	DJ	1	07/02/1992 (A)	07/05/1992
114	Equatorial Guinea	GQ	1	10/03/1992 (A)	08/06/1992
115	Estonia	EE	4	22/07/1992 (A)	20/10/1992
116	Slovakia	SK	4	02/03/1993 (S)	01/01/1993
117	Czech Republic	CZ	4	14/04/1993 (S)	01/01/1993
118	Greece	GR	4	<del>03/10/1992 (A)</del>	06/01/1993
119	Barbados	BB	3	<del>09/12/1992 (A)</del>	09/03/1993
120	Republic of Korea	KR	2	09/07/1993 (A)	07/10/1993
121	Viet Nam	VN	2	20/01/1994 (A)	20/04/1994
122	Saint Kitts and Nevis	KN	3	14/02/1994 (A)	15/05/1994
123	Mali	ML	1	18/07/1994 (A)	16/10/1994
124	Romania	RO	4	18/08/1994 (A)	16/11/1994
125	Eritrea	ER	1	24/10/1994 (A)	22/01/1995
126	Sierra Leone	SL	1	28/10/1994 (A)	26/01/1995
127	Côte d'Ivoire	CI	1	21/11/1994 (A)	19/02/1995
128	Comoros	KM	1	23/11/1994 (A)	21/02/1995
129	Dominica	DM	3	04/08/1995 (A)	02/11/1995
130	Belarus	BY	4	10/08/1995 (A)	08/11/1995
131	Mongolia	MN	2	05/01/1996 (A)	04/04/1996
132	Saudi Arabia	SA	2	12/03/1996 (A)	10/06/1996
133	Georgia	GE	4	13/09/1996 (A)	12/12/1996
134	Turkey	TR	4	23/09/1996 (A)	22/12/1996
135	Latvia	LV	4	11/02/1997 (A)	12/05/1997
136	Swaziland	SZ	1	26/02/1997 (A)	27/05/1997
137	Jamaica	JM	3	23/04/1997 (A)	22/07/1997

138	Yemen	YE	2	05/05/1997 (A)	03/08/1997
139	Myanmar	MM	2	13/06/1997 (A)	11/09/1997
140	Cambodia	KH	2	04/07/1997 (R)	02/10/1997
141	Antigua and Barbuda	AG	3	08/07/1997 (A)	06/10/1997
142	Uzbekistan	UZ	2	10/07/1997 (A)	08/10/1997
143	Fiji	FJ	6	30/09/1997 (A)	29/12/1997
144	Mauritania	MR	1	13/03/1998 (A)	11/06/1998
145	Azerbaijan	AZ	4	23/11/1998 (A)	21/02/1999
146	Grenada	GD	3	30/08/1999 (A)	28/11/1999
147	Ukraine	UA	4	30/12/1999 (A)	29/03/2000
148	Iceland	IS	4	03/01/2000 (A)	02/04/2000
149	Kazakhstan	KZ	2	20/01/2000 (A)	19/04/2000
150	Slovenia	SI	4	24/01/2000 (A)	23/04/2000
151	Croatia	HR	4	14/03/2000 (A)	12/06/2000
152	The former Yugoslav Republic of Macedonia	MK	4	04/07/2000 (A)	02/10/2000
153	Republic of Moldova	MD	4	29/03/2001 (A)	27/06/2001
154	Qatar	QA	2	08/05/2001 (A)	06/08/2001
155	Sao Tome and Principe	ST	1	09/08/2001 (A)	07/11/2001
156	Lithuania	LT	4	10/12/2001 (A)	09/03/2002
157	Ireland	IE	4	08/01/2002 (R)	08/04/2002
158	Kuwait	KW	2	12/08/2002 (R)	10/11/2002
159	Bhutan	BT	2	15/08/2002 (A)	13/11/2002
160	Libyan Arab Jamahiriya	LY	1	28/01/2003 (A)	28/04/2003
161	Syrian Arab Republic	SY	2	30/04/2003 (A)	29/07/2003
162	Albania	AL	4	27/06/2003 (A)	25/09/2003
163	Lesotho	LS	1	01/10/2003 (R)	30/12/2003
164	Lao People's Democratic Republic	LA	2	01/03/2004 (A)	30/05/2004
165	Palau	PW	6	16/04/2004 (A)	15/07/2004
166	Samoa	WS	6	09/11/2004 (A)	07/02/2005
167	San Marino	SM	4	22/07/2005 (Ac)	20/10/2005
168	Cape Verde	CV	1	10/08/2005 (A)	08/11/2005
169	Serbia	RS	4	06/06/2006 (C)	03/06/2006
170	Montenegro	ME	4	26/03/2007 (S)	03/06/2006
171	Solomon Islands	SB	6	26/03/2007 (A)	24/06/2007
172	Kyrgyzstan	KG	2	04/06/2007 (A)	02/09/2007
173	Oman	OM	2	19/03/2008 (A)	17/06/2008
174	Armenia	AM	4	23/10/2008 (A)	21/01/2009
175	Bosnia and Herzegovina	BA	4	21/01/2009 (A)	21/04/2009